

**Kryteria z poszczególnych przedmiotów Zespół
Szkół w Mędrzechowie Szkoła Podstawowej im.
Marii Konopnickie
w Mędrzechowie**

SPIS TREŚCI

Edukacja wczesnoszkolna , Skala i formy oceniania	3
Klasa pierwsza(nowa podstawa programowa)	4
Klasa druga(nowa podstawa programowa)	12
Klasa trzecia(nowa podstawa programowa)	23
Język angielski w edukacji wczesnoszkolnej(nowa podstawa programowa)	32
Religia w edukacji wczesnoszkolnej	38
Klasa szósta(Stara podstawa programowa)	41
Język polski	41
Język angielski	44
Matematyka	50
Historia	53
Przyroda	64
Informatyka	69
Technika	72
Wychowanie fizyczne	76
Plastyka	80
Religia	81

Edukacja muzyczna.

Ocena opisowa końcoworoczna sporządzana jest na podstawie całorocznej obserwacji postępów ucznia.

Za skalę osiągnięć przyjęto zapis cyfrowy oznaczany punktami od 6 do 1.

6 punktów - Wspaniale! - oznacza, że uczeń opanował wiadomości i umiejętności powyżej poziomu drugiej klasy.

5 punktów - Bardzo dobrze pracujesz - oznacza, że uczeń bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania, pracuje samodzielnie, biegło posługuje się zdobytymi wiadomościami.

4 punkty - Dobrze - oznacza, że uczeń dobrze opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania. W zdobywanie wiadomości i umiejętności wkłada więcej wysiłku.

3 punkty - Wystarczająco - oznacza, że uczeń opanował podstawowe wiadomości określone programem nauczania. Wymaga pomocy ze strony nauczyciela.

2 punkty - Słabo - oznacza, że uczeń opanował wiadomości i umiejętności w dolnej granicy określonej programem nauczania dla klasy II i wymaga ciągłej pomocy nauczyciela.

1 punkt - Bardzo słabo, niewystarczająco - pomimo systematycznej pomocy uczeń nie opanował częściowych wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania dla klasy

Kl. I

I. Treści nauczania i umiejętności - wymagania szczegółowe na koniec klasy I szkoły podstawowej

zgodne z nową podstawą programową

Edukacja polonistyczna.

Wspomaganie rozwoju umysłowego w zakresie wypowiadania się. Dbalność o kulturę języka. Początkowa nauka czytania i pisania. Kształtowanie umiejętności wypowiadania się w małych formach teatralnych.

Uczeń kończący klasę I:

1) w zakresie umiejętności społecznych warunkujących porozumiewanie się i kulturę języka:

- a. obdarza uwagą dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi i chce zrozumieć, co przekazują; komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia,
- b. w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy, mówi na temat, zadaje pytania i odpowiada na pytania innych osób, dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno,
- c. uczestniczy w rozmowie na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym, także inspirowane literaturą;

2) w zakresie umiejętności czytania i pisania:

- a. rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy,
- a. zna wszystkie litery alfabetu, czyta i rozumie proste, krótkie teksty,
- b. pisze proste, krótkie zdania: przepisuje, pisze z pamięci; dba o estetykę i poprawność graficzną pisma (przestrzega zasad kaligrafii),
- c. posługuje się ze zrozumieniem okresami: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie,
- a. interesuje się książką i czytaniem; słucha w skupieniu czytanych utworów (np. baśni, opowiadań, wierszy), w miarę swoich możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela,
- b. korzysta z pakietów edukacyjnych (np. zeszytów ćwiczeń i innych pomocy dydaktycznych) pod kierunkiem nauczyciela;

3) w zakresie umiejętności wypowiadania się w małych formach teatralnych:

- a. uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego,
 - b. rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie,
 - c. odtwarza z pamięci teksty dla dzieci, np. wiersze, piosenki, fragmenty prozy.
- Wychowanie do odbioru i tworzenia muzyki: śpiewanie i muzykowanie, słuchanie i rozumienie.

Uczeń kończący klasę I:

Edukacja muzyczna.

- a. powtarza prostą melodię; śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru, wykonuje śpiewanki i rymowanki;
- b. odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych; wyraża nastrój i charakter muzyki pływając i tańcząc (reaguje na zmianę tempa i dynamiki);
- c. realizuje proste schematy rytmiczne (tataizacją, ruchem całego ciała);
- d. wie, że muzykę można zapisać i odczytać;
- e. świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie;
- f. kulturalnie zachowuje się na koncercie oraz w trakcie śpiewania hymnu narodowego.

Edukacja plastyczna.

Poznawanie architektury, malarstwa i rzeźby. Wyrażanie własnych myśli i uczuć w różnorodnych formach plastycznych. Przygotowanie do korzystania z medialnych środków przekazu.

Uczeń kończący klasę I:

- a. wypowiada się w wybranych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni; posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego jak kształt, barwa, faktura;
- b. ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, bas nią, opowiadaniem, muzyką; korzysta z narzędzi multimedialnych;
- c. wykonuje proste rekwizyty (np. lalkę, pacynkę) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych; tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka;
- d. rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (także architekturę zieleni), malarstwo, rzeźbę, grafikę; wypowiada się na ich temat.

Edukacja społeczna. Wychowanie do zgodnego współdziałania z rówieśnikami i dorosłymi.

Uczeń kończący klasę I:

- a. potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi; wie, że warto być odważnym, mądrym i pomagać potrzebującym; wie, że nie należy kłamać lub zatajać prawdy;
- b. współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych, grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy;
- c. wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny, jakie są relacje między najbliższymi, wywiązuje się z powinności wobec nich;
- d. ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę; dostosowuje swe oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny;
- e. zna zagrożenia ze strony ludzi; wie, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc;
- f. wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego;
- g. potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto); wie, czym zajmuje się np. policjant, strażak, lekarz, weterynarz; wie, jak można się do nich zwrócić o pomoc;
- h. wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie; zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn narodowy), rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.

Edukacja przyrodnicza. Wychowanie do rozumienia i poszanowania przyrody żywej i nieożywionej.

Uczeń kończący klasę I:

1) w zakresie rozumienia i poszanowania świata roślin i zwierząt:

- a. rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w takich środowiskach przyrodniczych, jak park, las, pole uprawne, sad i ogród (działka),
- b. zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku: odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy,
- c. wymienia warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w gospodarstwie domowym, w szkolnych uprawach i hodowlach itp.; prowadzi proste hodowle i uprawy (w szczególności w

- kąćki przyrody),
- d. wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta środowisku: niszczenie szkodników przez ptaki, zapylenie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice,
 - e. zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka: wypalanie łąk i ściernisk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów i spalanie śmieci itp.; chroni przyrodę: nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i w lesie, pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato,
 - f. zna zagrożenia ze strony zwierząt (niebezpieczne i chore zwierzęta) i roślin (np. trujące owoce, lis cię, grzyby) i wie jak zachować się w sytuacji zagrożenia,
 - g. wie, że należy oszczędzać wodę; wie, jakie znaczenie ma woda w życiu człowieka, roślin i zwierząt,
 - h. wie, że należy segregować śmieci; rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych;

2) w zakresie rozumienia warunków atmosferycznych:

- a. obserwuje pogodę i prowadzi obrazkowy kalendarz pogody,
- b. wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu i w telewizji i stosuje się do podanych informacji o pogodzie, np. ubiera się odpowiednio do pogody,
- c. nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku, podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody,
- d. zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych, takich jak: burza, huragan, powódź, pożar i wie jak zachować się w sytuacji zagrożenia.

Edukacja matematyczna. Wspomaganie rozwoju umysłowego oraz kształtowanie wiadomości i umiejętności matematycznych dzieci.

Uczeń kończący klasę I:

1) w zakresie czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki:

- a. ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów w porównywanych zbiorach,
- b. układa obiekty (np. patyczki) w serie rosnące i malejące, numeruje je; wybiera obiekt w takiej serii, okresła następne i poprzednie,
- c. klasyfikuje obiekty: tworzy kolekcje, np. zwierzęta, zabawki, rzeczy do ubrania,
- d. w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie, dąży do wykonania zadania,

- e. wyprowadza kierunki od siebie i innych osób; określa położenie obiektów względem obranego obiektu; orientuje się na kartce papieru, aby odnajdować informacje (np. w lewym górnym rogu) i rysować strzałki we właściwym kierunku,
- f. dostrzega symetrię (np. w rysunku motyla); zauważa, że jedna figura jest powiększeniem lub pomniejszeniem drugiej; kontynuuje regularny wzór (np. szlaczek);

2) w zakresie liczenia i sprawności rachunkowych:

- a. sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularności dziesiętkowego systemu liczenia), wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby, także wstak (zakres do 20); zapisuje liczby cyframi (zakres do 10),
- b. wyznacza sumy (dodaje) i różnice (odejmuje) manipulując obiektami lub rachując na zbiorach zastępczych, np. na palcach; sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie do 10, poprawnie zapisuje te działania,
- c. radzi sobie w sytuacjach życiowych, których pomyślne zakończenie wymaga dodawania lub odejmowania,
- d. zapisuje rozwiązanie zadania z treścią przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji, stosując zapis cyfrowy i znaki działań;

3) w zakresie pomiaru:

- a. długości: mierzy długość, posługując się np. linijką; porównuje długości obiektów,
- b. ciężaru: potrafi ważyć przedmioty; różnicuje przedmioty cięższe, lżejsze; wie, że towar w sklepie jest pakowany według wagi,
- c. płynów: odmierza płyny kubkiem i miarką litrową,
- d. czasu: nazywa dni w tygodniu i miesiące w roku; orientuje się, do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać; rozpoznaje czas na zegarze w takim zakresie, który pozwala mu orientować się w ramach czasowych szkolnych zajęć i domowych obowiązków;

4) w zakresie obliczeń pieniężnych:

- a. zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 zł; zna wartość nabywczą monet i radzi sobie w sytuacji kupna i sprzedaży,
 - b. zna pojęcie długu i konieczność spłacenia go.
- Zajęcia komputerowe.

Uczeń kończący klasę I:

- a) posługuje się komputerem w podstawowym zakresie: uruchamia program, korzystając z myszy i klawiatury;
- b) wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia;
- c) stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera.

Zajęcia techniczne. Wychowanie do techniki (poznawanie urządzeń, obsługiwanie i szanowanie ich) i działalność konstrukcyjna dzieci.

Uczeń kończący klasę I:

1) w zakresie wychowania technicznego:

- a. wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i dziś siły przyrody (wiatr, wodę); majsterkuje (np.

- latawce, wiatraczki, tratwy),
- b. zna ogólne zasady działania urządzeń domowych (np. latarki, odkurzacza, zegara), posługuje się nimi, nie psując ich,
 - c. buduje z różnorodnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu np. szalasy, namioty, wagi, tor przeszkód; w miarę możliwości konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu np. dźwigi, samochody, samoloty, statki, domy;

2) w zakresie dbałości o bezpieczeństwo własne i innych:

- a. utrzymuje porządek wokół siebie (na swoim stoliku, w sali zabaw, szatni i w ogrodzie), sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku,
 - b. zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych,
 - c. wie, jak należy bezpiecznie poruszać się na drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku, np. umie powiadomić dorosłych, zna telefony alarmowe.
- Uczeń kończący klasę I:

- a. uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami;
- b. potrafi:
- c. chwycić piłkę, rzucić ją do celu i na odległość, toczyć ją i kozłować,
- d. pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne,
- e. wykonywać ćwiczenia równoważne;
- f. dba o to, aby prawidłowo siedzieć w ławce, przy stole itp.;
- g. wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i że można im zapobiegać poprzez:

- szczepienia ochronne, właściwe odżywianie się, aktywność fizyczną, przestrzeganie higieny; właściwie zachowuje się w sytuacji choroby;
- h. wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych (np. środków czystości, środków ochrony roślin);
 - i. wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomaga im.

Podane umiejętności dotyczą dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności dzieci niepełnosprawnych ustala się stosownie do ich możliwości.

Kl. II

II. Treści nauczania i umiejętności - wymagania szczegółowe na koniec klasy II szkoły podstawowej zgodne z nową podstawą programową.

EDUKACJA POLONISTYCZNA

Uczeń kończący klasę II:

Mówienie i słuchanie:

S mówi zrozumiale, wymawiając słowa wyraziście i poprawnie S umie przyjąć w rozmowie rolę słuchacza i osoby zabierającej głos S uczestniczy w rozmowie na określony temat (np. na temat tekstu, świąt, bieżących spraw klasowych i szkolnych, zjawisk przyrody, własnych przeżyć, wykonanych prac plastycznych itd.

S wypowiada się samodzielnie na różne tematy S zadaje pytania kolegom i nauczycielowi S prosi o wyjaśnienie znaczenia wyrazów, poleceń lub niezrozumiałego fragmentu tekstu S słowem, zdaniem odpowiada na pytania nauczyciela, kolegów S wypowiada się na temat wysłuchanego (przeczytanego) tekstu, oglądanej historyjki obrazkowej, przedmiotu, ilustracji, filmu itp. (opowiadając, opisując)

S okazuje zainteresowanie wypowiedziami kolegów i nauczycieli S słucha i rozumie tekst mówiony, czytany lub odtwarzany z nagrania S tworzy swą wypowiedź w formie kilkuzdaniowego, spójnego tekstu S uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego

S rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie.

Czytanie i korzystanie z informacji:

S rozpoznaje litery i łączy je z odpowiednimi głoskami

S wyróżnia i poprawnie artykułuje głoski odpowiadające poszczególnym literom S porównuje liczbę głosek i liter w wyrazach S czyta teksty drukowane i pisane S czyta głośno i poprawnie, płynnie i wyraziście S czyta cicho ze zrozumieniem S czyta teksty znane i nowo poznane

S rozumie znaczenie czytanych wyrazów, zwrotów, zdań, rozumie sens całego tekstu S czyta ze zrozumieniem komunikaty, polecenia w podręczniku, plany działania, instrukcje obsługi urządzeń S szuka informacji w encyklopediach, słownikach

S ustala kolejność zdarzeń w tekście, wyszukuje fragmenty tekstu potrzebne do tematu S ocenia zdarzenia i postać bohatera

S porównuje zdarzenia fikcyjne z własnymi doświadczeniami S samodzielnie czyta wybrane przez siebie książki i czasopisma

S rozpoznaje niektóre rytmicznie powtarzające się elementy wiersza, np. rym, wers, strofę, refren.

Pisanie:

- S zapisuje litery małe i wielkie, odtwarza odpowiednio ich kształty
- S tworzy wyrazy z rozsypanki literowej, sylabowej
- S zapisuje wyrazy i zdania
- S pisze czytelnie, poprawnie łącząc litery
- S przepisuje poprawnie wyrazy, zdania, fragmenty tekstów
- S prawidłowo rozmieszcza pisany tekst na kartce
- S podpisuje własne ilustracje i historyjki obrazkowe w książce
- S pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy i krótkie teksty
- S rozwija zdanie nierozwinięte
- S redaguje pisemne odpowiedzi na pytania do tekstu
- S potrafi tworzyć własne teksty, zapisując swoje myśli w formie zdań
- S układa samodzielnie wypowiedź na określony temat i zapisuje ją
- S redaguje pisma użytkowe, np.: zaproszenie, zawiadomienie, list, komunikat
- S układa i zapisuje plan opowiadania, plan pracy.

Elementy gramatyki i ortografii:

- S rozpoznaje zdania w mowie i tekście pisanym
 - S wyróżnia wyrazy w zdaniach
 - S stosuje wielką literę na początku zdania, kropkę, pytajnik, wykrzyknik na końcu zdania
 - S rozpoznaje zdania pojedyncze oznajmujące i pytające
 - S rozwija zdania
 - S w pisowni imion, nazwisk, nazw geograficznych stosuje wielką literę
 - S dzieli wyrazy na głoski i sylaby
 - S rozpoznaje i nazywa samogłoski i spółgłoski
 - S zna głoski oznaczone dwiema literami
 - S pisze poprawnie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, w których miękkość oznaczona jest literą *i* lub znakiem diakrytycznym
 - S pisze poprawnie wyrazy z *q* i *ę* o pisowni zgodnej z wymową
 - S pisze poprawnie wyrazy, w których spółgłoska miękka traci dźwięczność na końcu wyrazu
 - S pisze wyrazy z *ó* i *rz* wymiennym w zakresie opracowanego słownictwa
 - S pisze poznane wyrazy poprawnie pod względem ortograficznym
 - S porządkuje wyrazy alfabetycznie według pierwszej, pierwszej i drugiej, pierwszej drugiej i trzeciej litery
 - S pisze i odczytuje pospolite skróty spotykane w otoczeniu dziecka
 - S tworzy wyrazy pokrewne i stosuje je w pracach pisemnych
 - S wyszukuje wyrazy bliskoznaczne i zastępuje nimi powtarzające się wyrazy
 - S grupuje wyrazy będące nazwami osób, rzeczy, przedmiotów, zwierząt i roślin, wyrazy oznaczające czynności, wyrazy oznaczające cechy przedmiotów, osób
 - S wyjaśnia wyrazy i zwroty spotykane w słuchanych i czytanych tekstach.
- Uczeń kończący klasę II:

- S zna i respektuje prawa i obowiązki ucznia, w tym zasady bycia dobrym kolegą;
- S uczestniczy w szkolnych wydarzeniach, na miarę swych możliwości
- S odróżnia dobro od zła; stara się być sprawiedliwym i prawdomównym
- S wie, jak zachować się w szkole i jakie są obowiązki ucznia
- S zastanawia się nad mocnymi i słabymi cechami swojego charakteru, dokonuje samooceny
- S rozumie pojęcia: rodzina, rodzice, dziecko, rodzeństwo, dziadkowie, wnuki
- S identyfikuje się ze swoją rodziną
- S podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia
- S rozumie, co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosowywać swe oczekiwania
- S pomaga potrzebującym
- S wie, jak zachować się w stosunku do dorosłych i rówieśników (stosuje formy grzecznościowe)

EDUKACJA PRZYRODNICZA

- S rozumie potrzeby utrzymywania dobrych relacji z innymi ludźmi; jest chętny do pomocy
 - S zna zawody, jakie wykonują dorośli w jego otoczeniu
 - S potrafi opowiedzieć o pracy ludzi w poznanych zawodach; wie, czym zajmują się osoby pracujące w danym zawodzie
 - S wie, że każda praca jest ważna i potrzebna; wie, że należy szanować pracę każdego człowieka
 - S rozumie pojęcia: miejscowość, województwo, kraj
 - S zna nazwy kilku miast i wsi położonych najbliżej swojej miejscowości
 - S potrafi określić krajobraz swojej okolicy
 - S określa swą przynależność narodową
 - S zna nazwy kolejnych stolic Polski
 - S zna symbole narodowe (nazwę kraju, barwy narodowe, hymn, godło)
 - S zna nazwy wybranych krajów należących do Unii Europejskiej
 - S rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej
 - S szanuje odmiennosc każdego człowieka
 - S rozumie, że ludzie mają te same prawa niezależnie od wyglądu czy koloru skóry
 - S dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę możliwości)
 - S potrafi zawiadomić dorosłych o wypadku
 - S zna ogólnopolskie numery alarmowe.
- Uczeń kończący klasę II:

- S przeprowadza proste doświadczenia przyrodnicze
- S potrafi obserwować i wiązać przyczynę ze skutkiem
- S wyciąga wnioski z prowadzonych obserwacji
- S potrafi opisać życie roślin i zwierząt w poznanych ekosystemach: w lesie, na polu, na łące, w ogrodzie, w sadzie, nad wodą, w parku
- S rozpoznaje drzewa, krzewy i rośliny zielne rosnące w parku, wokół szkoły, wokół domu, w lesie, na łące, na polu
- S zna czynniki warunkujące rozwój roślin
- S umie pielęgnować rośliny ozdobne
- S potrafi wymienić nadziemne i podziemne części roślin
- S dostrzega związek między warunkami życia a rozwojem rośliny
- S zna nazwy niektórych owoców, drzew i krzewów uprawianych w sadach
- S zna nazwy wybranych warzyw uprawianych w Polsce oraz niektóre sposoby przechowywania i przetwarzania warzyw i owoców
- S potrafi wymienić nazwy niektórych zwierząt żyjących w ogrodzie, w parku, w lesie, na polu, na łące, w wodzie
- S wie, jak opiekować się zwierzętami
- S umie wymienić nazwy zwierząt hodowanych w Polsce
- S zna nazwy zwierząt żyjących w różnych częściach świata
- S nazywa i wskazuje części ciała
- S zna nazwy poszczególnych pór roku, potrafi je scharakteryzować

EDUKACJA SPOŁECZNA

- S rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego przez człowieka
- S wie, jakie znaczenie dla życia ludzi, zwierząt i roślin ma powietrze, woda, słońce
- S wie, jakie bogactwa naturalne kryje w swoim wnętrzu ziemia; wie jak powstały złoża węgla i soli
- S zna stany skupienia wody
- S wie, na czym polega krążenie wody w przyrodzie
- S zna rodzaje zbiorników wodnych
- S wie, jak człowiek wykorzystuje wodę
- S wie, jakie są elementy pogody
- S potrafi w znanej sobie okolicy wskazać wschód, zachód, północ, południe
- S umie wskazać główne kierunki na mapie Polski
- S potrafi wskazać na mapie granice Polski
- S dba o higienę osobistą, umie się odpowiednio ubrać w zależności od pory roku i komunikatu o pogodzie
- S wie, co powinien jeść, aby być zdrowym
- S rozumie, jakie zagrożenia niosą ze sobą takie zjawiska, jak: burza, huragan, śnieżycy, lawina; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.

EDUKACJA MATEMATYCZNA

Uczeń kończący klasę II:

- S określa swoje położenie w przestrzeni, położenie przedmiotu względem obserwatora i względem drugiego przedmiotu
- S poprawnie i ze zrozumieniem używa wyrazów typu: za, przed, do przodu, do tyłu, na prawo, na lewo itp.
- S potrafi uporządkować przedmioty według obranej cechy wielkościowej
- S grupuje przedmioty według wyróżnionej cechy (cech)
- S tworzy zbiór przedmiotów spełniających podany warunek
- S ustala liczebność danego zbioru przedmiotów
- S wskazuje zbiory równoliczne i nierównoliczne
- S rysuje figury symetryczne, uzupełnia elementy rysunku
- S kontynuuje regularność w prostych motywach, szlaczkach, rozetach, mandalach
- S umie posługiwać się w praktyce pojęciem liczby we wszystkich jej aspektach
- S rozkłada liczby na składniki
- S liczy w zakresie 100 według podanego wzoru
- S wskazuje miejsce liczby w ciągu liczbowym
- S potrafi porównywać liczby słownie i z użyciem znaków: $<$, $>$, $=$
- S potrafi porównywać poprzez szacowanie
- S rozumie pojęcia: mniej, więcej, tyle samo
- S poznaje cztery podstawowe działania arytmetyczne, potrafi je zapisać za pomocą cyfr
- S i znaków matematycznych - nabywa biegłości w dodawaniu, odejmowaniu liczb w zakresie 50

EDUKACJA TECHNICZNA w wymienionych działaniach

- S sprawdza odejmowanie za pomocą dodawania
- S wie, jaka jest rola zera i liczby jeden w działaniach arytmetycznych
- S podaje z pamięci iloczyny i ilorazy w zakresie tabliczki mnożenia do 50
- S zna umowy dotyczące kolejności wykonywania działań z nawiasami i bez nawiasów
- S umie rozwiązywać proste równania z jedną niewiadomą w postaci okienka
- S potrafi rozwiązywać zadania proste standardowe i niestandardowe
- S potrafi analizować treść zadań tekstowych, wyróżniać dane i niewiadome, dobrać działania odpowiednie do warunku zadania
- S potrafi układać zadania tekstowe do sytuacji konkretnej, ilustracji, formuły matematycznej oraz je przekształcać
- S wykonuje obliczenia pieniężne
- S rozumie znaczenie pojęć: cena, wartość, ilość
- S zna podstawowe jednostki długości i ich skrót
- S potrafi zapisać wynik pomiaru
- S zna podstawowe jednostki masy
- S potrafi posługiwać się wagą, zapisuje wynik ważenia
- S zna podstawowe jednostki pojemności
- S odczytuje i zapisuje temperaturę
- S potrafi odczytać wskazania termometru
- S zna nazwy i kolejność dni tygodnia, nazwy miesięcy, pór roku - poda liczbę dni w danym miesiącu; potrafi zapisać i odczytać daty
- S wykona proste obliczenia kalendarzowe
- S określa czas zegarowy: potrafi odczytać wskazania czasu na różnych zegarach
- S zna jednostki czasu zegarowego
- S zna sposoby zapisywania czasu zegarowego za pomocą godzin i minut w systemie dwunasto- i dwudziestoczworgodzinnym
- S wykonuje proste obliczenia zegarowe
- S rozpoznaje i nazywa koła, prostokąty, kwadraty, trójkąty
- S potrafi mierzyć odcinki
- S rysuje odcinki o podanej długości

Uczeń kończący klasę II:

1) *zna środowisko techniczne:*

S orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku S („Jak to zrobiono?”): meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego S rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, laptop, telefon komórkowy); orientuje się w rodzajach budowl S określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych (tanie lub drogie w zakupie i użytkowaniu), estetycznych (np. ładne lub brzydkie)

2) *realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:*

- a) przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, doбира odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia
- b) rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej
- c) posiada umiejętności:

S odmierzenia potrzebnej ilości materiału S cięcia papieru, tektury itp.

S montażu modeli papierowych i z tworzyw sztucznych, korzystając z różnych instrukcji i schematów rysunkowych (np. buduje latawce, makiety domów, mostów, modele

EDUKACJA PLASTYCZNA

samochodów, samolotów, statków)

S w miarę możliwości, montażu obwodów elektrycznych, szeregowych i równoległych z wykorzystaniem gotowych zestawów

3) *dba o bezpieczeństwo własne i innych:*

S utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy S właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych

S wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.

Uczeń kończący klasę II:

S wykonuje prace plastyczne na określony temat, z wyobraźni, na podstawie przeżyć, doświadczeń, obserwacji, treści utworów literackich, teatralnych, muzycznych itd.

S wyróżnia cechy postaci ludzkiej, zwierzecej, roślin oraz przedmiotów S projektuje i wykonuje elementy scenografii, kukielki, maski do przedstawień, inscenizacji S wie, że linia jest elementem każdego dzieła plastycznego, zna jej rolę w rysunku S i malarstwie

S obrysowuje linią szablon, zakreskowuje powierzchnie konturów S posługuje się plamą jako środkiem wypowiedzi plastycznej S zna barwy podstawowe i pochodne

S tworzy różne kombinacje kolorów; wie, jak łączyć barwy, by otrzymać dużą gamę kolorów S doбором barw przedstawia nastrój swojej pracy plastycznej S nazywa faktury materiałów wykorzystywanych w swoich pracach S zagospodarowuje całą kartkę papieru S zachowuje proporcje postaci, przedmiotów, obiektów S potrafi przedstawić środkami plastycznymi ciekawy układ kompozycyjny S zna niektóre techniki malarskie i potrafi się nimi posłużyć (malowanie, rysowanie, wydzieranie, wycinanie itp.)

S modeluje w plastelinie, masie solnej

S konstruuje rzeźby i płaskorzeźby z materiałów przyrodniczych, plasteliny, modeliny, papieru, śniegu

S projektuje różne formy użytkowe na potrzeby swoje, kolegów oraz upominki S zna niektóre właściwości materiałów (papierniczych, tekstylnych, metalowych, plastikowych) wykorzystywanych w pracach S składa, zgina, formuje papier (origami)

S zna zawody związane ze sztuką: malarz, rzeźbiarz, architekt, scenograf, grafik, fotograf, projektant, twórca ludowy oraz nazywa ich wytwory S wie, co może być tematyką martwej natury, pejzażów, portretów S rozumie znaczenie terminów: zabytek, pomnik S dostrzega różnice między płaską formą - rysunkiem a przestrzenną - rzeźbą

EDUKACJA MUZYCZNA

Uczeń kończący klasę II:

1) w zakresie odbioru muzyki:

a) zna i stosuje następujące rodzaje aktywności muzycznej:

S śpiewa w zespole piosenki z słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym); śpiewa z pamięci hymn narodowy S gra na instrumentach perkusyjnych (proste rytmy i wzory rytmiczne) oraz melodycznych (proste melodie i akompaniamenty)

S realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne; reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje)

S tańczy podstawowe kroki;

b) rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz);

c) aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy; rozróżnia i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny muzyki, rozpoznaje utwory wykonane: solo, zespołowo, na chór i orkiestrę; rozpoznaje podstawowe formy muzyczne - AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części);

2) w zakresie tworzenia muzyki:

S tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki

S improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad S wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

WYCHOWANIE FIZYCZNE

Uczeń kończący klasę II:

- S potrafi prawidłowo przyjąć pozycje wyjściowe do ćwiczeń: postawę zasadniczą,
- S stanie jednonóż
- S siady (krzyżny, klęczny, prosty, rozkroczny, skulny), klęki (prosty, podparty), leżenie (przodem, tyłem, przewrotne, przerzutne), podpory (przodem, tyłem, przysiad podparty)
- S rozumie i prawidłowo wykonuje ustawienie w rozsypce, w szeregu, w dwuszeregu, w rzędzie, w dwurzędzie, na obwodzie koła S potrafi maszerować w parach i rzędem
- S potrafi prawidłowo powtórzyć ćwiczenia kształtujące bez przyborów S w ćwiczeniach z przyborami wykorzystuje przybory typowe i nietypowe zgodnie z ich przeznaczeniem
- S zna ćwiczenia wspierające kształtowanie nawyku prawidłowej postawy ciała S przestrzega zasady przyjmowania prawidłowej postawy ciała podczas ćwiczeń, zabawy S i pracy
- S potrafi wykonać skok w dal z miejsca i sposobem naturalnym, skoki nad niskim i przeszkodami oraz skoki przez skakankę S wspina się na drabinki i inne niskie przeszkody
- S potrafi przejść po listwie odwróconej ławeczki gimnastycznej, wykonując dodatkowe ćwiczenie (np. przysiad, obrót, skłon)
- S pokonuje naturalne tory przeszkód oraz tworzone według pomysłów nauczyciela S przestrzega zasad bezpiecznej zabawy w różnych warunkach: w szkole, w domu, na placu zabaw, na śniegu i lodzie S zna zasady bezpiecznego korzystania z przyborów i przyrządów gimnastycznych S wybiera bezpieczne miejsce do ćwiczeń oraz zabaw ruchowych na świeżym powietrzu S zna różne ustawienia do gier i zabaw ruchowych S zna reguły poznanych gier i zabaw ruchowych i przestrzega ich S zna i przestrzega podstawowych przepisów obowiązujących w minigrach sportowych,
- rozróżnia piłki przeznaczone do tych gier (minisiatkówki, minikoszykówki, minipiłki nożnej) S potrafi wykonać podanie i chwyt piłki oburącz oraz jednorącz w marszu i biegu ze zmianą kierunku ruchu S potrafi wykonać improwizację ruchową przy muzyce
- S zna i przestrzega zasad kulturalnego zachowania się w czasie zabaw tanecznych S wie, jak zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki podczas rywalizacji indywidualnej S i zespołowej
- S wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego S zna zasady bezpiecznych zabaw
- S zna zabawy, które można organizować w różnych porach roku S wie, jak bezpiecznie wypoczywać w lesie, w górach, nad wodą, na wsi S rozumie potrzeby aktywnego wypoczynku.

ZAJĘCIA KOMPUTEROWE

Uczeń kończący klasę II:

- S umie obsługiwać komputer S posługuje się myszą i klawiaturą
- S poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego S posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania
- S wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur S zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, internetu

- S ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu
S stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, internetu

Kl. III

III. Treści nauczania i umiejętności -wymagania szczegółowe na koniec klasy III szkoły podstawowej zgodne z nową podstawą programową

Edukacja polonistyczna.

1) korzysta z informacji:

- a. uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,
- b. czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym i wyciąga z nich wnioski,
- c. wyszukuje w teks cie potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci na I etapie edukacyjnym,
- d. zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać;

2) analizuje i interpretuje teksty kultury:

- a. przejawia wrażliwość estetyczną, rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi,
- b. w teks cie literackim zaznacza wybrane fragmenty, okres la czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów,
- c. czyta teksty i recytuje wiersze z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji,
- d. ma potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki, wypowiada się na ich temat,
- e. pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych;

3) tworzy wypowiedzi:

- a. w formie ustnej i pisemnej: kilkuzdaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,
- b. dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych,
- c. uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych,
- d. dba o kulturę wypowiedzania się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym; stosuje formuły grzecznościowe,

- a. dostrzega różnicę pomiędzy literą i głosek; dzieli wyrazy na sylaby; oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście,
- b. pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii), dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną,
- c. przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu; w miarę swoich możliwości samodzielnie realizuje pisemne zadania domowe.

1) w zakresie odbioru muzyki:

- a) zna i stosuje następujące rodzaje aktywności muzycznej:

o śpiewa w zespole piosenki ze słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym);

śpiewa z pamięci hymn narodowy, ● gra na instrumentach perkusyjnych (proste rytmy i wzory rytmiczne) oraz melodycznych (proste melodie i akompaniamenty), ● realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne; reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje), ● tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka, polki oraz innego, prostego tańca ludowego,

- b. rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz),
- c. aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy: rozróżnia i wyraża środkami pozamuzycznymi charakter emocjonalny muzyki, rozpoznaje utwory wykonane: solo i ze spółowo, na chór

i orkiestrę; orientuje się w rodzajach głosów ludzkich (sopran, bas) oraz w instrumentach muzycznych (fortepian, gitara, skrzypce, trąbka, flet, perkusja); rozpoznaje podstawowe formy muzyczne - AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części);

2) w zakresie tworzenia muzyki:

- a. tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki,
- a. improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad,
- b. wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

1) w zakresie percepcji sztuki:

- a. określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; uczestniczy w życiu kulturalnym tych środowisk, wie o istnieniu placówek kultury działających na ich rzecz,
- b. korzysta z przekazów medialnych; stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora);

2) w zakresie ekspresji przez sztukę:

- a. podejmuje działalność twórczą posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego,

Edukacja plastyczna.

jak: kształt, barwa, faktura, w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne),

- b. realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych);

3) w zakresie recepcji sztuki:

- a. rozróżnia takie dziedziny działalności twórczej człowieka, jak: architektura, sztuki plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografia, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową,
 - b. rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne (posługując się elementarnymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej).
1. odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwym i prawdomównym; nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym;
 2. identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia; rozumie co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania;
 3. wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy grzecznościowe); rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami w miejscu zamieszkania; jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku;
 4. jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa;
 5. zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektuje je; uczestniczy w szkolnych wydarzeniach;
 6. zna najbliższą okolicę liceum, jej ważniejsze obiekty, tradycje; wie w jakim regionie mieszka; uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność;
 7. zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata;
 8. wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka; wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i

Edukacja przyrodnicza.

- znajomi; czym zajmuje się np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz;
9. zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie; zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.
 1. obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem;
 2. opisuje życie w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, łące i zbiornikach wodnych;
 3. nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego;
 4. wymienia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne;
 5. wyjaśnia zależności funkcjonowania przyrody od pór roku;
 6. podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów, nadmierny hałas, kłusownictwo);
 7. zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin:
 - a. wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi,
 - b. znaczenie powietrza i wody dla życia,
 - c. znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny);
 8. nazywa części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (np. serce, płuca, żołądek);
 9. zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się; rozumie konieczność kontrolowania

Edukacja przyrodnicza.

- stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń stomatologa i lekarza;
10. dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości); orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź, itp.; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.
 - a. liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami od danej liczby w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000;
 - b. zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000;
 - c. porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$);
 - d. dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 (bez algorytmów działań pisemnych); sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania;
 - e. podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia;
 - f. rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
 - g. rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego);
 - h. wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności;
 - i. mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości; posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr; wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar (bez zamiany jednostek i wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych); używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych, np. jechaliśmy autobusem 27 kilometrów (bez zamiany na metry);
 - j. waży przedmioty, używając określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram; wykonuje

- łatwe obliczenia, używając tych miar (bez zamiany jednostek i bez wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych);
- k. odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra;
 - l. odczytuje temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera);
 - m. odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII;
 - n. podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych;
 - o. odczytuje wskazania zegarów: w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny);
 - p. rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty (również nietypowe, położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie); rysuje odcinki o podanej długości; oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach);
 - q. rysuje drugą połowę figury symetrycznej; rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu; kontynuuje regularność w prostych motywach (np. szlaczki, rozety).

Zajęcia komputerowe.

- 1. umie obsługiwać komputer:
 - a. posługuje się myszą i klawiaturą,
 - b. poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego;
- 2. posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania; korzysta z opcji w programach;
- 3. wyszukuje i korzysta z informacji:
 - a. przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe (np. stronę swojej szkoły),
 - b. dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej, nawiguje po stronach w określonym zakresie,
 - c. odtwarza animacje i prezentacje multimedialne;
- 4. tworzy teksty i rysunki:
 - a. wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania,

- b. wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur;
 - 5. zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów:
 - a. wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręza kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne,
 - b. ma wiadomość o niebezpieczeństwach wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu,
 - c. stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.
- Zajęcia techniczne.

1) zna środowisko techniczne na tyle, że:

- a. orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („jak to zrobiono?”): meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego,
- b. rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, laptop, telefon komórkowy); orientuje się w rodzajach budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele, wieże) i urządzeń elektrycznych (latarka, prądnica rowerowa),
- c. określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych (tanie lub drogie w zakupie i użytkowaniu), estetycznych (np. ładne lub brzydkie);

2) realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:

- a. przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia,
- b. rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej,
- c. posiada umiejętności:
 - odczytywania potrzebnej ilości materiału, o cięcia papieru, tektury itp.,
 - montażu modeli papierowych i z tworzyw sztucznych, korzystając z prostych instrukcji i schematów rysunkowych, np. buduje latawce, makiety domów, mostów, modele samochodów, samolotów i statków,
 - w miarę możliwości, montażu obwodów elektrycznych, szeregowych i równoległych z wykorzystaniem gotowych zestawów;

3) dba o bezpieczeństwo własne i innych:

- a. utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy,
- b. właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych,
- c. wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.

1) w zakresie sprawności fizycznej:

- a. realizuje marszobiegi trwający co najmniej 15 minut,
- b. umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa;

2) w zakresie treningu zdrowotnego:

- a) przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód,
- b) skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jedno- i obunóż nad niskimi przeszkodami,
- c) wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie;

3) w zakresie sportów całego życia i wypoczynku:

- a) posługuje się piłką: rzuca, chwyta, koźluje, odbija i prowadzi ją,
- b) jeździ np. na rowerze, wrotkach; przestrzega zasad poruszania się po drogach,
- c) bierze udział w zabawach, mini grach i grach terenowych, zawodach sportowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego,
- d) wie, jak należy zachować się w sytuacjach zwycięstwa i radzi sobie z porażkami w miarę swoich możliwości;

4) w zakresie bezpieczeństwa i edukacji zdrowotnej:

- a) dba o higienę osobistą i czystość odzieży,
- b) wie, jakie znaczenie dla zdrowia ma właściwe odżywianie się oraz aktywność fizyczna,
- c) wie, że nie może samodzielnie zażywać leków i stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem,
- d) dba o prawidłową postawę, np. siedząc w ławce, przy stole,

- e) przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,
- f) potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

Przedmiotowy system oceniania z języka angielskiego dla klas I - III

Trzyletni etap edukacji początkowej w nauce języka angielskiego traktuje się jako całość. Oceniając należy wysiłek ucznia i jego postępy w praktycznej nauce języka. Ocena powinna promować rozwój językowy i społeczny ucznia, wyraźnie wskazywać dziecku, co osiągnęło, co zrobiło dobrze, ile potrafi, a czego jeszcze nie umie i jak może pracować nad uzupełnieniem braków. Ocena ma też dawać informację o aktywności dziecka i jego zaangażowaniu w proces uczenia się.

Zakres materiału do opanowania przez ucznia, zgodnie z nową podstawą programową:

Po ukończeniu pierwszej klasy szkoły podstawowej:

1. Rozumienie prostych poleceń i właściwie na nie reagowanie,
2. Nazywanie obiektów w najbliższym otoczeniu;
3. Recytowanie wierszyków i rymowanek, śpiewanie piosenek dla dzieci
4. Rozumienie sensu historyjek, wspieranych obrazkami, gestami, przedmiotami

Po ukończeniu trzeciej klasy szkoły podstawowej:

1. Rozumienie, że ludzie posługują się różnymi językami i aby się z nimi porozumieć, należy nauczyć się ich języka (jest to czynnik, którego celem jest zmotywowanie do nauki języka obcego);
2. Reagowanie werbalnie i niewerbalnie na proste polecenia nauczyciela;
3. Rozumienie wypowiedzi ze słuchu: a w tym:
 - rozróżnianie znaczenia wyrazów o podobnym brzmieniu,
 - rozpoznawanie zwrotów stosowanych na co dzień i umiejętność posługiwania się nimi,
4. Rozumienie ogólnego sensu krótkich opowiadań i baśni przedstawianych także za pomocą obrazów, gestów,
5. Rozumienie sensu prostych dialogów w historyjkach obrazkowych (także w nagraniach)

audio i video);

6. Czytanie ze zrozumieniem wyrazów i prostych zdań;
7. Zadawanie pytań i udzielanie odpowiedzi, stosując podane formy określonych zwrotów,
8. Recytowanie wierszy, rymowanek i śpiewanie piosenek,
9. Nazywanie obiektów z otoczenia i opisywanie ich,
10. Branie udziału w miniprzedstawieniach teatralnych;
11. Przepisywanie wyrazów i zdań;
12. Korzystanie ze słowników obrazkowych, książeczek, środków multimedialnych;
13. Współpracowanie z innymi uczniami w trakcie nauki.

I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIĄ PODLEGAJĄCE OCENIE

1. Mówienie.
2. Czytanie.
3. Rozumienie ze słuchu.
4. Pisanie (klasa II i III)

II. SPOSOBY I FORMY OCENIANIA Ocenianie bieżące:

a) Metody i formy oceniania:

1. ustne: odpowiedź ustna, recytacja wiersza, śpiew
2. pisemne: sprawdzian zapowiedziany z określonego materiału, kartkówka niezapowiedziana z ostatnich trzech lekcji; praca pisemna lub test sprawdzający z

działu programowego; praca domowa

3. praca ucznia na lekcji (odpowiedzi, aktywność i zaangażowanie, stosunek ucznia

do przedmiotu, wyposażenie w pomoce dydaktyczne)

4. bieżące prace domowe - za brak pracy domowej uczeń otrzymuje „-„, Trzy minusy oznaczają ocenę niedostateczną.
5. zadania dodatkowe

Uczeń ma prawo do poprawy oceny niesatysfakcjonującej z każdego testu lub pracy pisemnej z działu programowego.

Za aktywność uczeń może otrzymać nagrodę w formie „+” (trzy plusy - ocena bardzo dobra).

b) Punktacja testów i sprawdzianów Kryteria oceny:

30%-49% - ocena dopuszczająca

50%-74% - ocena dostateczna

75%-89% - ocena dobra

90%-100% - ocena bardzo dobra

Poniżej 30% uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Rozwiązanie testu na ocenę bdb i dodatkowo rozwiązanie trudniejszego zadania daje szansę na zdobycie oceny celującej.

Za I semestr roku szkolnego przyjęto następujące oceny postępów ucznia w edukacji:

- celujący
- bardzo dobry
- dobry
- dostateczny
- dopuszczający

- niedostateczny w klasach II i III

Na koniec roku szkolnego uczeń podlega ocenie opisowej.

III. SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA KLASA I

1) Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymaganych treści przewidzianych w klasie I

2) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dopuszczającym gdy:

- sporadycznie słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela,
- słabo rozumie polecenia nauczyciela,
- powtarza za nauczycielem/nagraniem ale z licznymi błędami,
- potrafi powiedzieć niektóre słowa,
- nie potrafi mówić pełnymi zdaniami,
- zazwyczaj nie potrafi przepisać słów poprawnie,
- często ma kłopoty z rozpoznaniem słów gdy je usłyszy lub zobaczy.

3) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dostatecznym gdy:

- niezbyt uważnie słucha innych uczniów i nauczyciela,
- czasami ma kłopoty ze zrozumieniem nauczyciela,
- potrafi powtórzyć za nauczycielem popełniając sporadyczne błędy,
- ma kłopoty z wypowiedzianiem się pełnymi zdaniami,
- przepisuje z nielicznymi błędami,
- czasami ma kłopoty z rozpoznaniem słów, gdy je usłyszy lub zobaczy.

4) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dobrym gdy:

- słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela,
- nie ma kłopotów ze zrozumieniem poleceń nauczyciela,
- wypowiada się pełnymi zdaniami przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- udziela odpowiedzi na pytania (czasami potrzebując pomocy nauczyciela),
- przepisuje poprawnie,
- rozpoznaje znaczenie słów, gdy je zobaczy i usłyszy,
- sporadycznie ma problemy z nazwaniem ludzi, zwierząt, zjawisk i przedmiotów (w obrębie poznanych wyrazów).

5) Uczeń opanował umiejętności w stopniu bardzo dobrym gdy:

- uważnie słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela,
- potrafi powtórzyć za nauczycielem, nagraniem,
- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- udziela odpowiedzi na pytania,
- zawsze przepisuje poprawnie,
- zawsze rozpoznaje znaczenie słów, gdy je usłyszy i zobaczy,
- zawsze potrafi nazwać ludzi, przedmioty, zwierzęta i zjawiska których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach.

6) Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego umiejętności wykraczają poza obowiązujące w klasie I.
KLASA II

1) Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymaganych treści przewidzianych w klasie II.

2) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dopuszczającym gdy:

- jest mało aktywny na lekcji,
- nie opanował podstawowego słownictwa,

- słabo rozumie polecenia,
- potrafi powtórzyć za nauczycielem ale z licznymi błędami,
- rzadko bierze udział w grach, zabawach, projektach,
- często nie wykonuje ćwiczeń i prac domowych,
- nie potrafi mówić pełnymi zdaniami,
- nie potrafi zapisać słów z pamięci.

3) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dostatecznym gdy:

- jest mało aktywny na lekcji,
- bierze udział w śpiewaniu piosenek, ale mało aktywnie,
- bierze udział w grach i zabawach,
- ma kłopoty z recytacją rymowanki,
- ma kłopoty ze zrozumieniem nauczyciela,
- zna ograniczony zasób słownictwa,
- powtarza za nauczycielem popełniając błędy,
- stara się wykonywać poprawnie projekty oraz ćwiczenia,
- potrafi napisać wyraz z pamięci ale popełnia błędy.

4) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dobrym gdy:

- jest aktywny na lekcji,
- zazwyczaj aktywnie bierze udział w śpiewaniu piosenek, grach i zabawach,
- zazwyczaj poprawnie recytuje rymowanki,
- potrafi zrozumieć polecenia prowadzącego,
- używa poznane słownictwo, ale zdarzają mu się błędy,
- powtarza za nauczycielem zwroty oraz wprowadzone słownictwo ale nie zawsze poprawnie,
- zazwyczaj poprawnie wykonuje projekty i ćwiczenia.

5) Uczeń opanował umiejętności w stopniu bardzo dobrym gdy:

- uczeń jest aktywny na lekcji,
- aktywnie bierze udział w śpiewaniu piosenek, grach i zabawach,
- bezbłędnie recytuje rymowanki,
- zawsze prawidłowo reaguje na polecenia,
- poprawnie używa poznane słownictwo,
- poprawnie powtarza za nauczycielem zwroty oraz wprowadzone słownictwo,
- starannie wykonuje projekty oraz ćwiczenia.

6) Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego umiejętności wykraczają poza obowiązujące w klasie II.
KLASA III

1) Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wymaganych treści przewidzianych w klasie III.

2) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dopuszczającym gdy:

- rzadko potrafi odtworzyć z pamięci wprowadzone piosenki, wierszyki i rymowanki,
- częściowo zna wprowadzone słówka i zwroty, lecz często popełnia błędy w wymowie,
- czasem potrafi przekazać wiadomość, ale z trudnościami,
- komunikuje się przy użyciu pojedynczych słów i krótkich zwrotów,
- rzadko posługuje się poprawnym językiem, popełnia wiele zauważalnych błędów,
- słownictwo jest ubogie, często używa zwrotów w niewłaściwym znaczeniu,
- uczeń potrafi powtórzyć za nauczycielem, nagraniem,
- trudno zachęcić ucznia do wypowiedzania się, rzadko zabiera głos w rozmowie,
- uczeń zrobił bardzo słabe postępy w czytaniu, mówieniu oraz znajomości słówek,
- niechętnie wykonuje zadania,
- ćwiczenia pisemne wykonuje przeważnie z pomocą nauczyciela.

3) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dostatecznym gdy:

- częściowo pamięta i potrafi odtworzyć z pamięci większość wprowadzonych piosenek, wierszyków i rymowanek,
- przeważnie zna i poprawnie wymawia wprowadzone słówka i zwroty,
- czasami potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość,
- mówi spójnie, ale z wyraźnym wahaniem lub przy pomocy rozmówcy,
- posługuje się częściowo poprawnym językiem, ale popełnia sporo zauważalnych błędów,
- zakłócenia w budowie zdań i wymowie nie utrudniają zrozumienia treści,
- uczeń zrobił zadawalające postępy w czytaniu, mówieniu oraz znajomości słówek, nie zawsze jednak pracuje z zaangażowaniem,
- ćwiczenia pisemne wykonuje przeważnie z dużą ilością błędów.

4) Uczeń opanował umiejętności w stopniu dobrym gdy:

- pamięta i potrafi odtworzyć z pamięci większość wprowadzonych piosenek, wierszyków i rymowanek,
- przeważnie zna i poprawnie wymawia wprowadzone słówka i zwroty,
- przeważnie potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość, mówi spójnie z lekkim wahaniem,
- posługuje się w miarę poprawnym językiem, popełniając niekiedy zauważalne błędy strukturalne i fonetyczne,
- posiada przeciętny zasób słownictwa i używa wyrazów we właściwym znaczeniu,
- można go zazwyczaj zrozumieć bez trudności,
- uczeń zrobił postępy w czytaniu, mówieniu oraz znajomości słówek,
- na ogół dobrze odpowiada na pytania,
- ćwiczenia pisemne wykonuje przeważnie z niewielką ilością błędów.

5) Uczeń opanował umiejętności w stopniu bardzo dobrym gdy:

- pamięta i potrafi odtworzyć z pamięci wprowadzone piosenki, wierszyki i rymowanki,
- zna i poprawnie wymawia wprowadzone słówka i zwroty,
- potrafi z powodzeniem przekazać wiadomość, mówi spójnie bez zawahań,
- dysponuje dużym zakresem słownictwa dla wyrażania myśli i idei,
- posługuje się poprawnym językiem, popełniając niewiele błędów, można go zrozumieć bez trudności,
- czyta słówka oraz krótkie teksty ze zrozumieniem,
- potrafi odpowiadać na proste pytania samodzielnie,
- ćwiczenia pisemne wykonuje bezbłędnie,
- jest obowiązkowy.

6) Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego umiejętności wykraczają poza obowiązujące w klasie III.

Religia

KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII W KLASIE I SZKOŁY PODSTAWOWEJ wg. podręcznika nr. AZ-11-01-1-1 zgodnie z programem nauczania AZ-1-01/1

Do wystawiania ocen w klasie pierwszej należy podejść jako do narzędzia wspierania ucznia w pracy, wzmocnienia w nim pozytywnych postaw, a nie tylko sprawdzania obiektywnych osiągnięć. Przede wszystkim, zgodnie z zaleceniami *Podstawy programowej*, oceniamy wysiłek ucznia, biorąc pod uwagę indywidualne cechy i zdolności każdego dziecka. Niemniej dążymy, w miarę tych indywidualnych możliwości, by dziecko w pierwszej klasie zdobyło konkretne wiadomości i umiejętności. Ocenę możemy wystawiać m.in. z poniżej wymi enione osiągnięcia ucznia:
Umiejętności

UCZEŃ:

- ze zrozumieniem wykonuje znak krzyża,
- umie modlić się *Aniele Boży...*, *Zdrowaś Maryjo*, *Chwała Ojcu...*, *Któryś za nas cierpiał rany*,

- Ojciec nasz* (w zależności od możliwości dziecka z pomocą lub bez pomocy katechety),
- umie pozdrowienie chrześcijańskie: *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus..., Pokój wam,*
 - poprawnie posługuje się dialogami i gestami stosowanymi w liturgii słowa,
 - umie teksty pieśni i piosenek zaplanowanych przez katechetę,
 - umie sformułować prostą modlitwę prośby do Boga i świętych (ustnie lub pisemnie, w zależności od możliwości dziecka, nie wolno bowiem zmuszać do publicznego wyrażania osobistych próśb),
 - zna postawy i gesty w czasie modlitwy,
 - zna z Pisma Świętego scenę Zwiastowania, Bożego Narodzenia, Ofiarowania Pańskiego, wskrzeszenia córki Jaira, uzdrowienie paralytyka, przypowieść o siewcy,
 - umie wymienić kilku świętych (Maryję, św. Józefa, św. Franciszka),
 - umie prowadzić zeszyt na miarę swoich możliwości starannie,
 - umie wskazać ołtarz i ambonę.

Wiedza

UCZEŃ:

- wie do czego służy chrzcielnica i tabernakulum (nie musi ostatniego słowa znać na pamięć),
- wie co oznacza krzyż,
- zna formułę chrztu: *N., ja ciebie...*
- wie, że od chrztu został dzieckiem Bożym,
- wie, że Jezus narodził się, żył w rodzinie, nauczał, czynił cuda, umarł na krzyżu i zmartwychwstał,
- wie, że Bóg stworzył świat, jest dawcą życia, że piękno przyrody mówi nam o Bogu Stwórcy,
- wie, że świat jest darem Boga dla człowieka,
- wie, że Pismo Święte jest mową Boga do człowieka,
- umie swoimi słowami powiedzieć, jak rozumie *Modlitwę Pańską*: że Bóg jest najlepszym, kochającym Ojcem, że nas karmi (daje nam wszystko), że chce dla nas szczęścia (nieba, królestwa Bożego), wybaczają nam,
- wie, że Jezus zmartwychwstał jest obecny
 - * w czasie wspólnej modlitwy
 - * w czasie czytania Pisma Świętego
 - * w potrzebującym bliźnim
 - * w znakach sakramentalnych (nie musi znać słowa: sakramenty)
 - * w Ciele i Krwi pod postacią Chleba i Wina w czasie Mszy Świętej (w Eucharystii, Najświętszym Sakramencie)
 - * gdy przebacza grzechy (w sakramencie pokuty i pojednania)
 - * w rodzinie (małżeństwo)
 - * w kapłanie
- wie, że w niedzielę i święta powinniśmy uczestniczyć we Mszy świętej,
- wie, że znak krzyża czynimy w Imię Trójcy Świętej: Ojca i Syna, i Ducha Świętego,
- wie, że Jezus nas kocha i uczy nas kochać ludzi (nie musi znać formuły przykazania miłości).

Interioryzacja wartości UCZEŃ:

- godnie zachowuje się w miejscach świętych (katecheta może poznać uczniów od tej strony w czasie wspólnych wyjść do świątyni oraz podczas rekolekcji),
- wycisza się w czasie lekcji na modlitwie i w czasie słuchania słowa Bożego na miarę możliwości (katecheta powinien wziąć pod uwagę temperament dziecka i jego możliwości, np. czy nie jest nadpobudliwy),
- wykonuje zadania domowe,

- pracuje na lekcji w miarę swoich możliwości (widać, że się stara i że mu zależy) W zasadzie nie stawiamy oceny niedostatecznej, szczególnie w klasie pierwszej. Zakładamy, że uczeń nie odmówi całkowicie współpracy i nie zlekceważy przedmiotu ani wiary. Zależy to oczywiście także od postawy rodziców, ale zainteresowanie uczniów lekcją religii to zadanie przede wszystkim katechety.

Kl.II

KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII W KLASIE II SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR PROGRAMU: AZ-1-01/1

W całym nauczaniu wczesnoszkolnym, a więc także w klasie drugiej, traktujemy ocenę jako środek wspierania ucznia, wzmacniania pozytywnej postawy wobec ludzi i Boga. Podobnie jak w klasie pierwszej, oceniamy głównie wysiłek dziecka, indywidualizując wymagania zależnie od możliwości i zdolności ucznia.

W drugiej klasie dochodzi jednak ważny aspekt nauczania, który w pewnym sensie zmieni nasz sposób egzekwowania wiedzy i umiejętności ucznia. Katecheta razem z duszpasterzem decydują wszak o tym, czy dziecko jest gotowe do przyjęcia Pierwszej Komunii świętej. Zgodnie z prawem kanonicznym dziecko (człowiek) może przyjąć Komunię świętą, gdy jest zdolne do rozeznania, kogo przyjmuje spożywając Ciało i Krew Chrystusa pod postacią chleba i wina. Jest to wymaganie na poziomie podstawowym, który wystarcza, jeśli ktoś nie może więcej zrozumieć i nauczyć się. Oczekujemy oczywiście od takiej osoby wiary w obecność Jezusa Chrystusa pod postaciami eucharystycznymi i dobrej woli otwarcia się na Jego łaski.

Także przystąpienie do sakramentu pokuty zakłada zrozumienie przez dziecko, czym jest ów znak przebaczenia, zglądzenia grzechu- rzeczywistości, którą niejako stwarza a raczej uobecnia Bóg przez akty penitenta i rozgrzeszenie.

Jeśli dziecko rozwija się właściwie, zgodnie ze swoim wiekiem, zakładamy, że jest w stanie opanować pewne formuły i poznać gesty, które pomogą mu w przyjmowaniu sakramentu pokuty i umożliwią uczestnictwo w Eucharystii. Pamiętajmy, że człowiek jest przez Boga kochany i przyjmowany jako jedność cielesno-duchowa. Wynika stąd ważny aspekt przygotowania do przyjmowania sakramentów. Dziecko powinno pełnić swoich możliwości ludzkich: ze swoimi zdolnościami duchowymi (czyli zrozumieniem wyznawanych prawd i przyjęciem ich z wiarą), a także słowami, ustami, głosem oraz gestami, zatem całym ciałem- przyjmować Boga, który daje mu siebie w sakramentach. Będziemy więc od dzieci wymagać, by w miarę swoich możliwości nauczyły się odpowiednich modlitw, prawd wiary, pieśni i gestów związanych z liturgią Eucharystii i sakramentem pokuty oraz adoracją Najświętszego Sakramentu i nabożeństwami paraliturgicznymi.

Proponujemy, aby wymagań dotyczących bezpośrednio przygotowania do sakramentów pokuty i Eucharystii nie oceniać stopniami. Nie znaczy to, że nie sprawdzimy danych wiadomości i umiejętności. Przeciwnie, należy z całą stanowczością wymagać (forma „zaliczania”), aby dziecko umiało, najlepiej swoimi słowami (wtedy mamy pewność, że rozumie to, co mówi) wy tłumaczyć istotne dla przyjęcia sakramentów znaki i czynności. Nie można jednak egzekwować takich wymagań jak np. „uczeń widzi zło, które może sprawiać swoim postępowaniem”- w formie przyznania się do winy. Zależy nam tylko na sprawdzeniu, czy uczeń ma (na swoim indywidualnym poziomie) rozeznanie dobra i zła. Forma sprawdzenia niżej podanych umiejętności, wiadomości i postaw musi być bardzo delikatna, nie stresować niepotrzebnie dziecka, lecz wspierać jego dobrą wolę. Nie chodzi przy tym

o żadną formę egzaminowania. Katecheta ma możliwość przez cały rok obserwować

uczniów i systematycznie sprawdzać ich rozumienie wiary oraz sakramentów- również poprzez kontakt z rodzicami. Katecheza, także parafialna (patrz zeszyt 1), stwarza wiele możliwości do wyznania wiary przez dziecko.

Umiejętności, wiadomości i postawy, które nie podlegają ocenie stopniami, lecz są wymagane do przyjęcia sakramentu 1. Aby wypełnić warunki owocnego korzystania z sakramentu pojednania i pokuty oraz Eucharystii uczeń powinien:

- wyznawać wiarę, że jest jeden Bóg (Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty), który posłał swego Syna, Jezusa Chrystusa, aby nas zbawił od zła i prowadził do nieba,
- wyznawać wiarę, że Jezus Chrystus z miłości do ludzi umarł na krzyżu, zmartwychwstał po trzech dniach, wniebowstąpił, jest obecny w swojej rodzinie, czyli Kościele, że Duch Święty zstąpił na Apostołów i działa w Kościele.

- z wiarą podejmować codzienną modlitwę.

2. Aby wypełnić warunki owocnego korzystania z sakramentu pokuty uczeń powinien:

- wierzyć, że Jezus odpuszcza grzechy przez kapłana,
- dostrzegać zło, które może sprawiać swoim postępowaniem i widzieć potrzebę odpuszczenia grzechów,
- zachować odpowiednie gesty i powiedzieć odpowiednie formuły liturgiczne (przynajmniej własnymi słowami) przystępowania do sakramentu pokuty.

3. Aby móc przyjąć sakrament pokuty uczeń powinien wiedzieć:

- co to jest rachunek sumienia,
- że żal za grzechy jest konieczny, a jego brak uniemożliwia uzyskanie przebaczenia
- że trzeba wyrażać pragnienie poprawy,
- że trzeba wyznać wszystkie grzechy, niczego nie tając (spowiedź szczerą) albowiem świadome zatajenie jakiegoś grzechu czyni spowiedź nieważną,,
- że trzeba i jak można zadośćuczynić Bogu i bliźnim (odprawić pokutę zadaną przez kapłana,
- jak zadośćuczynić (podać przykłady).

4. Aby wypełnić warunki owocnego uczestniczenia w Eucharystii uczeń powinien:

- uczestniczyć w niedziele i święta nakazane we Mszy świętej,
- wierzyć, że pod postacią chleba i wina eucharystycznego obecny jest Jezus Chrystus w swoim Ciele i Krwi,
- zachować odpowiednie gesty i słowa przy przystępowaniu do Komunii świętej.

5. Aby móc przystąpić do Komunii świętej uczeń powinien:

- być ochrzczony, oraz wiedzieć:
- kiedy w czasie Mszy świętej chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Chrystusa,
- kiedy człowiek może (gdy nie popełnił grzechu ciężkiego), a kiedy nie powinien przystępować do Komunii świętej,
- kiedy może przystępować do Komunii świętej dwa razy w ciągu dnia,
- na czym polega post eucharystyczny,
- że częste przyjmowanie Komunii uświęca nasze życie, ponieważ zbliża nas coraz bardziej do Jezusa, wspiera w pokonywaniu grzesznych skłonności oraz pomaga być dobrymi i prowadzić chrześcijańskie życie w rodzinie.

Natomiast w zależności od indywidualnych możliwości ucznia ocenę możemy wystawiać m.in. za następujące osiągnięcia ucznia:

Umiejętności- uczeń:

- umie szanować Pismo Święte,

- potrafi powiedzieć, co Bóg uczynił dla nas przez Jezusa Chrystusa,
- potrafi opowiedzieć o niektórych postaciach z Pisma Świętego, np. o Abrahamie, Mojżeszu, Samuelu, Najświętszej Maryi Pannie, Janie Chrzcicielu (zgodnie z podręcznikiem ucznia),
- zna przypowieść o synu marnotrawnym,
- potrafi opowiedzieć o Bożym Narodzeniu i tradycjach bożonarodzeniowych,
- potrafi wskazać obecność Boga Stwórcy w pięknie przyrody,
- potrafi wyjaśnić znaczenie słowa Chrystus jako „namaszczonego”,
- potrafi powiedzieć modlitwy: Ojcze nasz, Zdrowaś Mario, Chwała Ojcu, Święty, Święty(...), Baranku Boży,
- potrafi pozdrowić Najświętszy Sakrament,
- umie powtórzyć formuły liturgii słowa przed i po czytaniu Pisma Świętego,
- potrafi powtórzyć akt wiary, nadziei, ufności i miłości,
- potrafi powtórzyć i wyjaśnić dziesięć przykazań Bożych,
- potrafi powtórzyć i wyjaśnić przykazania miłości,
- potrafi ułożyć prostą modlitwę,
- potrafi śpiewać (np. w grupie) wybrane przez nas pieśni,
- potrafi wymienić siedem sakramentów świętych,
- potrafi wskazać w kościele tabernakulum i monstrancję,
- potrafi prowadzić starannie ćwiczenia, zeszyt i odrabiać zadania domowe,
- potrafi być aktywny na katechezie.

Wiedza- uczeń:

- wie, że Pismo Święte jest słowem Boga do ludzi,
- wie, że Pismo Święte składa się ze Starego i Nowego Testamentu,
- zna wydarzenia i historie z Pisma Świętego: o zwiastowaniu, Bożym Narodzeniu, dwunastoletnim Jezusie w świątyni, Chrzcie Pańskim, Zacheuszu, zdradzie Piotra i wybaczeniu Chrystusa, o śmierci na krzyżu i zmartwychwstaniu Jezusa Chrystusa, o Ostatniej Wieczerzy, o Zesłaniu Ducha Świętego,
- wie, że Boga Ojca poznajemy przez Jezusa Chrystusa, bo „są jedno”,
- wie, że Bóg jest Stworzycielem nieba i ziemi, zna sens Hymnu o stworzeniu świata,
- wie, że Bóg stworzył człowieka na swój obraz i podobieństwo, dlatego człowiek jest zdolny do miłości,
- wie, że kto wypełnia przykazania miłości, ten wypełnia wszystkie przykazania,
- wie, co znaczy nawrócenie,
- zna rodzaje modlitwy: przeproszenia, uwielbienia, dziękczynienia i prośby,
- wie, że w drugim człowieku obecny jest Chrystus: dobro i krzywda czynione bliźnim, są czynami względem Chrystusa,
- uczeń wie, że zło rani jego samego i innych, oddala od Boga i wspólnoty ludzi (skutki grzechu),
- wie, że trzeba prosić o przebaczenie i przebaczać,
- wie, że chociaż w sakramencie pokuty i pojednania widzimy kapłana, to sam Bóg odpuszcza nam grzechy,
- wie, że Msza święta jest uczną dziękczynną, na którą zaprosił nas Jezus Chrystus,
- wie, kiedy podczas Mszy świętej chleb i wino stają się Ciałem i Krwią Chrystusa,
- wie, że w Adwencie przygotowujemy się do Bożego Narodzenia, w Wielkim Poście do Wielkanocy,
- wie, że w Wielki Piątek obchodzimy pamiątkę śmierci Jezusa na krzyżu,
- wie, że w Wielką Sobotę wieczorem i w Wielkanoc obchodzimy pamiątkę zmartwychwstania Pana Jezusa,
- wie, czego (i kogo) symbolem jest pascha,

- wie, że niedziela jest świętowaniem zmartwychwstania,
- wie, że Jezus w czasie Ostatniej Wieczerzy ofiarował pod postacią chleba i wina swoje Ciało i Krew i powtarza tę ofiarę w czasie każdej Mszy świętej,
- wie, że pokarmem Bożym jest słowo Boże i Komunia święta,
- wie, że przystępując w każdy pierwszy piątek miesiąca do Komunii świętej, okazuje szczególnie miłość Jezusowi,
- wie, jak modlić się na różańcu (nie wymagamy jednak jeszcze znajomości tajemnic).

KL.III

KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII W KLASIE III SZKOŁY PODSTAWOWEJ wg. podręcznika nr. AZ-13-01-1-1 zgodnie z programem nauczania AZ-1-01/1

Przypominamy, że ocenę w nauczaniu wczesnoszkolnym traktujemy jako środek wspierania ucznia,

Zespół Szkół w Mędrzechowie, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej

wzmacniania pozytywnej postawy wobec ludzi i Boga. Nie jest to więc ocena według tzw. obiektywnych kryteriów typowych dla wewnątrzszkolnego systemu oceniania z innych przedmiotów, związana ze sprawdzaniem osiągnięć według standardów. Podobnie jak w poprzednich klasach oceniamy głównie wysiłek dziecka, indywidualizując wymagania zależnie od możliwości i zdolności ucznia.

Oczekujemy, że uczniowie mają opanowaną wiedzę i umiejętności na poziomie klasy drugiej. Ze względu na spiralne ujęcie programu możemy sprawdzać i oceniać wiedzę dotyczącą treści poprzednich klas, np. znajomość siedmiu sakramentów świętych, modlitwy „Ojcze nasz” i „Zdrowaś Maryjo”, posługiwania się różańcem itd.

W zależności od indywidualnych możliwości ucznia, możemy oceniać jego umiejętności i wiedzę zgodnie z poniższymi propozycjami.

Umiejętności - uczeń:

- umie modlić się w grupie podczas celebracji Eucharystii modlitwami, wezwaniami i gestami liturgicznymi Mszy świętej,
- umie skojarzyć konkretne postawy, zachowania i obowiązki z przykazaniami miłości, dziesięcioma przykazaniami Bożymi, pięcioma przykazaniami kościelnymi i Ośmioma Błogosławieństwami,

Uwaga! Nie wymagamy od uczniów znajomości formuł przykazań, ale umiejętności wyjaśnienia, jakie postawy, zachowania i obowiązki z nich wynikają.

- umie wymienić dwie części Mszy świętej: liturgię słowa i liturgię eucharystyczną,
- umie wymienić najważniejsze uroczystości roku liturgicznego (co najmniej Boże Narodzenie i Wielkanoc) i powiedzieć, jaką tajemnicę wiary świętujemy przez nie,
- umie opowiedzieć przykłady cudów Jezusa,
- umie zaśpiewać pieśni lub piosenki (niekoniecznie indywidualnie), których uczył się na katechezie,
- prowadzi starannie ćwiczenia, wykonuje zlecone prace i odrabia zadania domowe,
- jest aktywny na katechezie.

Wiedza - uczeń:

- wie, że Bóg stworzył świat, Syn Boży, Zbawiciel, został posłany przez Ojca dla ratowania ludzi, Duch Święty jest Pocieszycielem i działa w Kościele,
- wie, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym, który stał się człowiekiem, aby ludzi uratować od zła, obdarzyć szczęściem i zaprowadzić do Boga,
- wie, że Jezus nauczał, czynił cuda, umarł na krzyżu i zmartwychwstał dnia trzeciego,
- wie, że oddajemy cześć Maryi, gdyż była Matką Boga i wiernie kochała Jezusa Chrystusa,
- wie, że podczas Mszy świętej czytane jest Pismo Święte,
- wie, że przez czytania liturgiczne przemawia do ludzi sam Jezus Chrystus i głosi Dobrą Nowinę o tym, że zwyciężył zło, śmierć i że dobro dzięki Jezusowi zwycięży,
- wie, że w liturgii słowa najpierw przepraszamy Boga i ludzi za przewinienia, potem wielbimy Boga w hymnie, słuchamy czytań (Dobrej Nowiny) i homilii oraz odpowiadamy wyznaniem wiary i modlitwą powszechną,
- wie, jakie wydarzenia związane były z męką, śmiercią na krzyżu i zmartwychwstaniem Pana Jezusa,
- wie, że Msza święta jest ofiarą, dziękczynieniem i ucztą,
- wie, że podczas Mszy świętej Jezus Chrystus składa siebie w ofierze pod postacią chleba i wina, a uczestnicy Mszy świętej współofiarowują się Bogu z Chrystusem,

- wie, że podczas Mszy świętej kapłan działa w imieniu Jezusa Chrystusa,
- wie, że człowiek potrzebuje sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii, a praktykowanie przystępowania do stołu Pańskiego w pierwsze piątki miesiąca pomaga zachować wierność Chrystusowi,
- wie, że istnieją przykazania miłości, Dekalog, pięć przykazań kościelnych, Osiem Błogosławieństw,
- wie, kto jest papieżem, biskupem diecezjalnym, proboszczem w jego parafii i rodzicami chrzestnymi,
- wie, kim byli święci Stanisław Kostka i Teresa od Dzieciątka Jezus.

Powyższe kryteria dotyczą umiejętności i wiedzy ucznia podlegających ocenie. Nie ma w nich wyszczególnionych osiągnięć dotyczących interioryzacji wartości („co uczeń ceni?”). Jedyne ostatnie dwa punkty umiejętności: „Uczeń prowadzi starannie ćwiczenia, wykonuje zlecone prace i odrabia zadania domowe; jest aktywny na katechezie” - wskazują na postawę ucznia na katechizacji i jego stosunek do przedmiotu nauczanie religii.

Wartości takie jak wiara ucznia, jego zaufanie Bogu, wola uczestniczenia w liturgii kościelnej, miłość Boga i bliźniego - nie podlegają ocenie takiej, jak inne osiągnięcia. Warto jednak, by katecheta sprawdził skuteczność swojej pracy, przeprowadzając ankietę wśród dzieci. Aby ankietę taka rzeczywiście odzwierciedlała poglądy i wybory ucznia, można przeprowadzić ją w kilku etapach. Na zakończenie każdego semestru lub tylko pod koniec roku szkolnego przeprowadzamy z dziećmi rozmowę. Pytamy o to, którą katechezę uczniowie najlepiej pamiętają lub który temat podobał im się najbardziej. Pamiętamy, aby dać uczniom czas na zastanowienie. Dzięki odpowiedziom będziemy wiedzieli, które treści pozostały uczniom w pamięci oraz która metoda pracy była najskuteczniejsza. Możliwe, że będzie to opowiadanie, inscenizacja lub praca, w której doceniony został wysiłek dziecka.

Warto także przeprowadzić ankietę anonimową. Dziecko może ją podpisać, jeśli samo tego chce. Prosimy uczniów, aby nie pokazywali swoich odpowiedzi koleżankom ani kolegom (dzieci łatwo się sugerują albo komentują wzajemne wybory). Jednocześnie proponujemy uczniom, by podzielili się z przyjaciółmi wrażeniami z ankiety po katechezie. Ankietę, ze względu na trudności z formułowaniem własnych poglądów, powinna być prosta i sprowadzać się do odpowiedzi typu „tak”, „nie”, „trochę”, „wcale”, „często”, „rzadko” itp. Rozdajemy dzieciom kartki tylko z numerami pytań umieszczonymi pionowo. Z boku tablicy umieszczamy odpowiedzi do wyboru. Pytanie z numerem piszemy na tablicy i kilkakrotnie czytamy, tak by dziecko mogło zastanowić się, którą odpowiedź wybiera i wpisać ją obok numeru pytania.

Pytania układamy pod kątem tego, czego chcemy się dowiedzieć w związku z katechizowaniem.

Przykłady pytań:

1. Czy zdarzyło się, że po lekcji religii postanowiłaś(-eś) poprawić się i być lepszym dla innych?
2. Czy zdarzyło się, że dzięki lekcji religii zdecydowałaś(-eś) się pójść do spowiedzi?
3. Czy dzięki lekcjom poznałaś(-eś) lepiej Jezusa Chrystusa?
4. Czy pragniesz się z Nim zaprzyjaźnić?

5. Czy praktykujesz Komunię świętą w pierwszy piątek miesiąca?
6. Czy lekcje religii pomogły ci w praktykowaniu pierwszych piątków miesiąca?
7. Czy na lekcjach religii udało ci się podczas modlitwy myśleć o Bogu?
8. Czy chcesz naśladować jakiegoś świętego?
9. Czy modlisz się wieczorem?
10. Czy modlisz się rano?
11. Czy uczestniczysz zawsze, gdy to możliwe, w niedzielnej Eucharystii.
12. Czy zawsze podczas Mszy świętej przystępujesz do Komunii świętej?

Jeśli katecheta chce poznać, co dla uczniów jest rzeczywiście ważne, a jednocześnie włączyć potrzeby dzieci w osobistą modlitwę katechety, proponujemy przeprowadzenie także innej formy „ankiety”, tym razem opartej na wypowiedziach uczniów. Przeprowadzenie jej jest możliwe, gdy katecheta rozeznaje, iż cieszy się dostatecznym zaufaniem uczniów i, o ile uzna, że nie będzie to nazbyt trudne dla danej grupy dzieci.

Rozdajemy uczniom kartki. Udział w pracy musi być dobrowolny. Opowiadamy uczniom o tym, że często, modląc się, pamiętamy o nich przed Bogiem. Chcemy także modlić się za nich podczas wakacji. Proponujemy, by dzieci podały, o co najbardziej pragną, byśmy w ich imieniu się modlili. Ta ankieta powinna być podpisana imieniem, abyśmy, modląc się, mogli wymienić Bogu imię dziecka. Wyjaśniamy, że nasze imiona są ważne dla Boga, otrzymaliśmy je na chrzcie świętym, są niejako zapisane w niebie. Ankieta taka pogłębia więź duchową między katechetą i dziećmi.

KLASA SZÓSTA
Język polski

Stopień			
Ocena dopuszczająca	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie czyta i wygłasza tekst poetycki, - wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym, - rozumie tekst epicki po cichym przeczytaniu, - korzysta z objaśnień wyrazów i zwrotów pod tekstem, - poprawnie łączy tytuły lektur z nazwiskami autorów, - zna treść lektur. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna formy wypowiedzi z klasy V (opis, opowiadanie), - w formie opowiadania przedstawi wybrany fragment lektury, - odtworzy przebieg wycieczki i imprezy szkolnej (sprawozdanie), - potrafi opisać wygląd, np. kolegi i podać kilka cech charakteru, - zna kompozycję i układ listu, - potrafi zredagować krótki i prosty tekst użytkowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dopuszczającym ortografię, - zna podstawowe części mowy, - rozpoznaje czasownik i określa formy przy pomocy nauczyciela, - dostrzega związek czasownika z innymi wyrazami, - rozpoznaje rzeczownik i określa jego formę, - rozpoznaje zd. i równoważnik zd., - rozpoznaje głoski, - poprawnie stosuje znaki interpunkc. na końcu wypowiedzeń.
Ocena dostateczna	<p>j.w. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, - wskazuje cechy bohaterów, - odróżnia osobę mówiącą i narratora od rzeczywistego autora, - zna pojęcia: dialog, opowiadanie, życzenia, przepis, instrukcja, opis, - porządkuje wydarzenia uwzględniając związki przyczynowo-skutkowe, - zna pojęcia bajka, baśń, mit, legenda powieść, - samodzielnie wyszukuje informacje we wskazanym źródle. 	<p>j.w. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie wyszuka fragment lektury do charakterystyki postaci, - samodzielnie wypisze z tekstu nazwiska bohaterów, nazwy miejsc akcji, - podejmuje próby porządkowania własnej wypowiedzi, - przestrzega zasad poprawnej kompozycji tekstu. 	<p>j.w. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dostatecznym ortografię, - samodzielnie rozpoznaje części mowy i określa ich formę, - zna liczebnik, - w miarę poprawnie analizuje związki wyrazowe, - wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania, - sporządza wykres zdania pojedynczego, - określa cechy głosek: dźwięczność, nosowość, miękkość.
Ocena dobra	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje w narracji elementy opisu, opowiadania, dialogu, - poprawnie redaguje dialog, opis, opowiadanie, instrukcję, przepis, list, 	<p>j.w. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie redaguje formę sprawozdania, - samodzielnie sporządza plan zdarzeń, - formy wypowiedzi charakteryzują się 	<p>j.w. oraz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opanował w stopniu dobrym ortografię, - rozumie i rozpoznaje temat i końcówkę w odmianie wyrazu, - zna pojęcie oboczności głosek

	<p>życzenia, - w utworze poetyckim wyróżnia środki stylistyczne, - odróżnia wiersz stroficzny od ciągłego.</p>	<p>poprawną kompozycją, odpowiednią treścią, bogatym słownictwem, - przekaz jest uporządkowany czytelny, wszystkie elementy powiązane w logiczną całość.</p>	<p>na prostych przykładach, - rozumie stosunki współrzędności i podrzęd. zespołów składniowych, - rozumie pojęcie zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie, - odróżnia związek główny od związków pobocznych, - zna rodzaje określeń (części zdania: przydawka, dopełnienie, okolicznik), - rozumie pojęcie związku zgody, rzędu i przynależności, - sporządza wykres zdania pojedynczego i złożonego, - rozumie pojęcie akcentu (przykłady).</p>
Ocena bardzo dobra	<p>j.w. oraz: - zna cechy gatunkowe bajki, legendy, powieści i potrafi zaliczyć utwór do określonego gatunku, - we własnym opowiadaniu wprowadza elementy opisu, dialogu, - samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, przesłanie ideę, temat, - samodzielnie ocenia i motywuje postępowanie bohaterów.</p>	<p>j.w. oraz: - umiejętnie wprowadza dialog do opowiadania, - poprawnie samodzielnie redaguje sprawozdanie z częścią komentującą, - różnicuje wypowiedzi w zależności od adresata, - zajmuje stanowisko w rozmowie, używając odpow. argumentów, - buduje wypowiedź bogatą pod wzgl. leksykalnym i składniowym.</p>	<p>j.w. oraz: - opanował w stopniu bardzo dobrym ortografię, - całkowicie poprawnie analizuje i stosuje związki wyrazowe w zdaniach, - samodzielnie rozpoznaje wszystkie części zdania, - dokładnie analizuje zdanie złożone, - zna wyjątki od podstawowej zasady akcentowania.</p>
Ocena celująca	<p>j.w. oraz: - wykazuje zainteresowanie przedmiotem, - czyta i zna dodatkowe teksty, - orientuje się w zagadnieniach języka, literatury i kultury, bardziej niż wymaga tego program, - jest aktywny, bierze udział (z dobrymi wynikami) w konkursach szkolnych i pozaszkolnych.</p>		

JĘZYK ANGIELSKI

Narzędzia sprawdzania wiedzy i umiejętności.

Uczeń otrzymuje ocenę z:

- a) ustnej odpowiedzi (co najmniej jedna) obejmującej sprawdzanie wiedzy z zakresu przyswojonego słownictwa, gramatyki, umiejętności konwersacji oraz wymowy,
- b) pisemnego sprawdzianu po każdym rozdziale,
 - c) czytania opracowanych tekstów,
 - d) słuchania sprawdzającej umiejętności w zakresie wyszukiwania informacji w słuchanym tekście,
 - e) pracy domowej obejmującej wypracowania oraz ćwiczenia gramatyczne,
 - f) pracy i aktywności na lekcji,
 - g) pracy grupowej.

Sprawdzaniu podlegają umiejętności z zakresu:

- a) sprawności rozumienia ze słuchu:
 - rozumienie ogólnego sensu oraz głównych punktów dialogów i wypowiedzi,
 - rozumienie sensu wypowiedzi zawierającej niezrozumiałe elementy, których znaczenia uczeń może domyślić się z kontekstu.
- b) sprawności mówienia:
 - formułowanie krótkich płynnych i spójnych wypowiedzi,
 - inicjowanie, podtrzymywanie i kończenie prostej rozmowy,
 - wyrażanie własnych opinii.
- c) sprawności czytania:
 - rozumienie krótkich tekstów,
 - rozumienie ogólnego sensu tekstu, który zawiera elementy niezrozumiałe
 - wyszukiwanie żądanej informacji z częściowo niezrozumiałego tekstu
- d) sprawności pisania:
 - formułowanie prostej wypowiedzi pisemnej,
 - wypełnianie ankiet i formularzy,
 - prawidłowe stosowanie zasad gramatycznych i ortograficznych.

3. Wymagania na poszczególne oceny:

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował treści zawartych w poniższych wymaganiach.

Ocena dopuszczająca

Uczeń zna:

- nazwy członków rodziny (np. *brother, niece, nephew, aunt*);
- nazwy państw i narodowości (np. *Poland- Polish, Italy - Italian, France - French*);
- nazwy zawodów (np. *reporter, actor, vet, engineer*);
- przedmioty związane z różnymi zawodami (np. *mike, helmet, coat*);
- słownictwo opisujące wygląd zewnętrzny (np. *tall, slim, curly hair, beard*);
- cechy charakteru (np. *clever, friendly, funny*);
- nazwy zwierząt (np. *hedgehog, worm, tortoise*);
- części ciała zwierząt (np. *eyes, legs, teeth, body*);
- czynności codzienne (np. *get dressed, catch the bus, go shopping*);
- środki transportu (np. *car, train, school bus*);
- przysłowki częstotliwości (np. *always, often, never*);

- nazwy sportów (np. *bowling, martial arts, hang-gliding*);
- przysłówki (*before* i *after*);
- przymiotniki opisujące sporty i zajęcia (np. *boring, difficult, great*);
- nazwy sportów i zajęć (np. *canoeing, fencing, drama*);
- nazwy produktów spożywczych (np. *beef, lamb, cabbage, turnip, apples, eggs, cheese*);
- naczynia i opakowania (np. *jar, bottle, tin*);
- słownictwo związane z gotowaniem (np. *boil, mix, chop, peel*);
- nazwy potraw (np. *tomato soup, chocolate cake, garlic bread*);
- słownictwo związane z życiem Indian (np. *buffalo, moccasins, colourful costumes*);
- nazwy zawodów (np. *artist, scientist, singer, lawyer*);
- prace związane z różnymi zawodami (np. *give advice, write music, paint pictures*);
- wynalazki (np. *printing press, washing machine, telescope*);
- przymiotniki opisujące wynalazki (np. *fast, popular, comfortable*);
- przysłówki łączące zdania (np. *as, as soon as, then*);
- przymiotniki opisujące samopoczucie (np. *bored, scared, annoyed, happy*);
- dni tygodnia;
- prace domowe (np. *clean the windows, empty the bin, feed the cat*);
- czasowniki związane z przygotowaniem jakiegoś zadania (np. *prepare, book, decorate, order*);
- przysłówki czasu używane z czasem *Present Perfect* (np. *ever, already, just*);
- klęski żywiołowe (np. *earthquake, flood, volcanic eruption*);
- przysłówki czasu używane z czasem *Past Simple* (np. *two days ago, in 1990*);
- słownictwo związane ze środowiskiem (np. *recycle, drop litter, pollution, pour chemicals*);
- nazwy państw (np. *New Zealand, Peru, India*);
- słownictwo związane z podróżą (np. *passport, harbour, yacht, sights*);
- zajęcia na wakacjach (np. *hiking, bungee jumping, snorkelling*);
- słownictwo związane z podróżą (np. *packed lunch, binoculars, rucksack*);
- słownictwo służące do opisu pogody (np. *sunny, windy, rainy*);
- zajęcia na wakacjach (np. *jet-skiing, rock climbing, mountain biking*);
- słownictwo związane z obozem (np. *camp, course, camp guide*);
- zasady określania godzin;
- rzeczowniki policzalne i niepoliczalne;
- zasady podawania dat;
- zasady opisywania pogody;

Ocena dostateczna

Uczeń zna słownictwo i materiał gramatyczny określony na ocenę dopuszczającą oraz potrafi zastosować:

- dopełniacz saksoński;
- czasownik *to be* w zdaniach twierdzących, przeczących i pytających;
- zaimki pytające (np. *who, what, where*);
- zaimki osobowe;
- przymiotniki i zaimki dzierżawcze (np. *my, mine, their, theirs*);
- liczbę mnogą rzeczownika regularną i nieregularną;
- czasownik *have got* w zdaniach twierdzących, przeczących i pytających;
- czas *Present Simple* w zdaniach twierdzących, przeczących i pytających;
- przyimki czasu (np. *at night, in the morning*);
- czasownik *can* do wyrażania umiejętności;
- określniki *some, any, no, much, many, a lot of*;
- czas *Present Continuous* do wyrażania teraźniejszości i przyszłości;
- czasownik *should/shouldn't*;
- określniki *a little, a few* i *a lot of*;
- czas *Past Simple* w zdaniach twierdzących, przeczących i pytających;
- czasownik *could/couldn't* do wyrażania umiejętności w przeszłości;
- strukturę *used to*;
- stopniowanie przymiotnika
- zasady tworzenia przysłówków od przymiotników

- czas *Present Perfect* w zdaniach twierdzących, przeczących i pytających
 - czasownik *must/mustn't* do wyrażania nakazu i zakazu
 - czasownik *will* do wyrażania przyszłości, prośb, obietnic, przewidywań, decyzji w momencie mówienia
 - czasownik *be able to*;
 - czasownik *have to* w zdaniach twierdzących, przeczących i pytających
 - zwroty potrzebne do powitania, pożegnania się i przedstawienia siebie i innych;
 - uzupełnić zdania odpowiednią formą czasownika *to be*;
- Ocena dobra i bardzo dobra

Uczeń zna słownictwo i materiał gramatyczny określony na ocenę dostateczną oraz potrafi:

- zrozumieć ogólnie dialog lub tekst pojawiający się w jednostce lekcyjnej i odpowiedzieć na pytania;
- nazywać zwierzęta na ilustracji w liczbie pojedynczej i mnogiej (np. A: *What's this?* B: *It's a wolf.* A: *What are these?* B: *They're mice.*);
- na podstawie podanych informacji opowiedzieć o wyglądzie i osobowości innych osób (np. A: *What does Mr Finlay look like?* B: *He's short and slim. He's got wavy brown hair.* A: *What's he like?* B: *He's very friendly and helpful.*);
- zapytać kolegów o wygląd i cechy charakteru członków ich rodzin; odpowiedzieć na takie pytania;
- zrozumieć list z opisem wyglądu i cech charakteru kolegi i odpowiedzieć na pytania;
- napisać list z opisem wyglądu i cech charakteru swojego kolegi;
- zadać pytanie o wygląd postaci, stosując *have got* (np. A: *Has Vasso got short hair?* B: *No, she hasn't. She's got long hair.*);
- zrozumieć opis osoby i dopasować do niej zwierzątko domowe;
- z opowiedzieć i napisać o swoim zwierzątku domowym
- na podstawie podanych informacji powiedzieć, jak dociera do szkoły (np. A: *How do you get to school?* B: *I usually go on my bike, but sometime I go by car.*);
- wstawić w tekście czasowniki w odpowiedniej formie czasu *Present Simple*;
- na podstawie podanych zapytać kolegę o czynności codzienne; odpowiedzieć na takie pytanie (np. A: *What time do you usually get up?* B: *At 7.00 in the morning.*);
- na podstawie podanych informacji mówić o swoich czynnościach codziennych (np. *I never go jogging in the afternoon. What about you?*);
- napisać, co zwykle robi w soboty;
- na podstawie podanych informacji wyrazić swoją opinię na temat różnych sportów (np. A: *Do you like bowling?* B: *Yes, I do. I think it's great!*);
- mówić o umiejętnościach (np. *Becky can't dance. She can't sing either.*);
- na podstawie podanych informacji mówić o czynnościach codziennych, stosując *before* i *after* (np. *I always have breakfast after I have a shower.*);
- zaproponować koledze wspólne wyjście; odpowiedzieć na propozycję kolegi (np. A: *Would you like to go bowling?* B: *I'd love to. Thanks.*);
- zrozumieć krótki list-zaproszenie i odpowiedzieć na pytania;
- z pomocą nauczyciela napisać krótki list-zaproszenie
- odpowiedzieć na pytania dotyczące czynności codziennych, ulubionych sportów itp.;
- zrozumieć ogólnie broszury informacyjne dotyczące obozów letnich i odpowiedzieć na pytania;
- z pomocą nauczyciela napisać broszurę informacyjną o obozie letnim
- na podstawie podanych informacji zaproponować, że coś zrobi; odpowiedzieć na propozycję kolegi, stosując czas *Present Continuous* (np. A: *Shall I make the biscuits?* B: *No, it's OK. I'm making the biscuits.*);
- na podstawie podanych informacji powiedzieć, co robią postacie na ilustracji (np. A: *What's Brian doing?* B: *He's skiing.*);
- na podstawie podanych informacji rozmawiać z kolegą o zaplanowanych czynnościach przyszłych (np. A: *What are you doing tomorrow morning?* B: *I'm flying to London.*);
- na podstawie podanych informacji odpowiedzieć na pytanie o artykuły spożywcze, stosując odpowiednie określniki (np. A: *Are there any turnips?* B: *No, there aren't any turnips.*);
- w podanych zdaniach wybrać odpowiedni określnik (np. *How much/many milk is there?*);
- kupić danie w barze;

- zadać pytania do ilustracji w czasie *Present Continuous* (np. A: *Is she swimming?* B: *No, she isn't. She's dancing.*)
- na podstawie podanych informacji zamówić danie w restauracji (np. A: *What would you like?* B: *Just a few vegetables and a little water for me, please.*);
- uzupełnić zdania odpowiednimi określnikami i czasownikiem w liczbie pojedynczej lub mnogiej (np. *There is a lot of honey in the jar. There are a few potatoes in the bag.*);
- wstawić w tekście czasowniki w czasie *Present Simple* i *Present Continuous*;
- na podstawie podanych informacji powiedzieć, co należy/czego nie należy robić, by prowadzić zdrowy tryb życia (np. *You should wash your hands before you eat.*);
- zrozumieć ogólnie przepisy na potrawy i odpowiedzieć na pytania;
- na podstawie podanych informacji rozmawiać o przygotowaniu warzyw (np. A: *What shall I do with these?* B: *Peel them first and then chop them*);
- z pomocą nauczyciela napisać przepis na swoje ulubione danie
- z pomocą nauczyciela opowiedzieć o święcie/festynie w swoim kraju;
- opisać obrazki wskazując na różnice między nimi (np. A: *In my picture, Lou is drinking some water.* B: *In my picture, Lou is eating a sandwich.*);
- z pomocą nauczyciela napisać artykuł o święcie kulinarnym w Walii;
- zrozumieć napisy związane z jedzeniem i dopasować do miejsc publicznych (np. *Do not give food to the animals - at the zoo*);
- odpowiedzieć na pytania do historyjki obrazkowej (np. A: *How many children are there?* B: *Two.* A: *What are they doing?* B: *They are making a kite.*)
- na podstawie podanych informacji odpowiedzieć na pytania o zawód i rok urodzenia postaci (np. A: *Who was Robert Louis Stevenson?* B: *He was a Scottish writer.* A: *When was he born?* B: *He was born in 1850*);
- wstawić w zdaniach czasowniki w czasie przeszłym;
- zadać pytanie o datę i odpowiedzieć na nie (np. A: *When did Neil Armstrong walk on the moon?* B: *He walked on the moon in 1969.*);
- mówić o umiejętnościach w czasie przeszłym (np. A: *When could you walk?* B: *I could walk when I was one.*; A: *What could George do when he was two years old?* B: *He could walk, but he couldn't count or swim.*);
- zrozumieć ogólnie biografie sławnych postaci: R.L. Stevensona, W.A. Mozarta i Ch. Dickensa i odpowiedzieć na pytania;
- z pomocą nauczyciela napisać biografię sławnej osoby;
- zaprzeczyć podanym informacjom stosując czas przeszły (np. A: *Jane went fishing last week.* B: *No, Jane didn't go fishing last week. She went sailing.*)
- na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela odpowiedzieć na pytanie o zastosowanie różnych wynalazków (np. A: *What was this used for?* B: *It was used for measuring the temperature. It's an old thermometer!*);
- na podstawie podanych informacji mówić o przeszłości postaci stosując *used to* (np. *Dr Idle used to cook the meals. Now, Chip cooks the meals.*);
- uzupełnić tekst przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym;
- porównać środki transportu (np. *Aeroplanes are safer than trains.*);
- na podstawie podanych informacji rozmawiać z kolegą o wynalazkach w przeszłości stosując odpowiednie przymiotniki (np. A: *Were cars cheap at first?* B: *No, they were expensive.*);
- zrozumieć ogólnie opowiadania o wyjątkowym dniu i odpowiedzieć na pytania;
- na podstawie podanych informacji mówić o powodach samopoczucia (np. A: *Why are you bored?* B: *Because I haven't got anything to do*);
- z pomocą nauczyciela uzupełnić zdania odpowiednimi przysłówkami (np. *As soon as he opened the door, a huge dog jumped on him.*);
- z pomocą nauczyciela napisać opowiadanie o wyjątkowym dniu postaci;
- zamienić w zdaniach przysłówki na przymiotniki (np. *She's a well student.* - *She's a good student.*)
- na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela rozmawiać z kolegą wykonanych/niewykonanych czynnościach (np. A: *Have you booked the tickets?* B: *No, not yet.*);
- wstawić w tekście odpowiednią formę czasu *Present Perfect*;
- na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela powiedzieć, co postać już zrobiła, a czego nie

- (np. *Angus has already cleaned the windows. He hasn't done the washing-up yet.*);
- na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela rozmawiać z kolegą o swoich doświadczeniach, stosując czas *Present Perfect* (np. A: *Have you ever visited another country?* B: *Yes, I have.*);
 - zrozumieć ogólnie sprawozdania z prac nad jakimś zadaniem (np. koncertem charytatywnym) i odpowiedzieć na pytania;
 - z pomocą nauczyciela napisać sprawozdanie z jakiegoś zadania;
 - na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela rozmawiać z kolegą o wydarzeniach w bliskiej przeszłości stosując czas *Present Perfect* i *Past Simple* (np. A: *Have you phoned them?* B: *Yes, I have.* A: *When did you phone them?* B: *I phoned them about half an hour ago.*);
 - wstawić w zdaniach przysłówki w odpowiednich miejscach (np. *I saw Mike two days ago.*);
 - wstawić w tekście czasowniki w czasie *Present Perfect* i *Past Simple*;
 - na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela rozmawiać z kolegą o swoich doświadczeniach, stosując czas *Present Perfect* i *Past Simple* (np. A: *I've flown in a helicopter.* B: *Really? What was it like?* A: *It was fantastic.*);
 - z pomocą nauczyciela napisać artykuł o Wezuwiuszu
 - na podstawie podanych informacji odpowiedzieć na pytania o doświadczenia życiowe (np. A: *How long have you been with the band UVB?* B: *I've been with UVB for 3 years.* A: *Where did you stay in the USA?* B: *I stayed in New York.*);
 - zrozumieć pytania w ankiecie dotyczącej ochrony środowiska i odpowiedzieć na nie;
 - na podstawie podanych informacji powiedzieć, jakie zmiany zaszły w danym miejscu, stosując czas *Present Perfect* (np. *They have cut down all the trees.*);
 - zrozumieć ogólnie plakat dotyczący ochrony środowiska i odpowiedzieć na pytania;
 - na podstawie podanych informacji powiedzieć, co należy/czego nie wolno robić, by poprawić czystość jego miejscowości (np. *We mustn't use cars in the centre of the city. We must use bikes instead of cars and buses.*);
 - zrozumieć napisy w miejscach publicznych i dopasować do znaczenia (np. *Switch off when not in use - You must save electricity.*);
 - na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela napisać plakaty informujące o kampanii na rzecz ochrony środowiska
 - na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela wyrazić prośbę; odpowiedzieć na prośbę kolegi (np. A: *Will you take Rocky for a walk every day, please?* B: *Of course! I'll take him every afternoon.*);
 - powiedzieć, gdzie będą postacie w przyszłości (np. A: *Where will Theo be this summer?* B: *He'll probably be in London.*);
 - wstawić w tekście czasowniki w czasie przyszłym;
 - na podstawie podanych informacji obiecać coś (np. *I'll send you a postcard from Mexico.*);
 - z pomocą nauczyciela powiedzieć, jak spędzi najbliższe wakacje (np. *I think I'll go swimming. What about you?*);
 - zrozumieć ogólnie plan wycieczki do Nowej Zelandii i Indii i odpowiedzieć na pytania;
 - z pomocą nauczyciela napisać plan wycieczki do Peru
 - na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela odpowiedzieć na pytanie o zamiary (np. A: *What are you going to do today?* B: *I'm not sure. I think I'll go bungee jumping with Charlie.*);
 - mówić o zamiarach postaci na ilustracji (np. *He's going to tidy his house.*);
 - rozmawiać z kolegą o tym, co przyniosą na przyjęcie (np. A: *I'll bring the CDs.* B: *No, I'm going to bring the CDs.*);
 - wybrać w zdaniach odpowiednią formę czasownika (np. *Are you going to/Will you drive me to the airport please?*);
 - na podstawie podanych informacji opisać pogodę (np. A: *What will the weather be like in London tomorrow?* B: *It'll be foggy.*);
 - mówić o umiejętnościach postaci w przyszłości (np. A: *What will Steven be able to do when he's two?* B: *He'll probably be able to talk when he's two.*);
 - na podstawie podanych informacji mówić o zamiarach, stosując *going to* i *be able to* (np. A: *We're going to take a helicopter ride.* B: *Oh, good! We'll be able to see the mountains!*);

- zrozumieć ogólnie listy z wakacji i odpowiedzieć na pytania;
- z pomocą nauczyciela napisać list z wakacji
- zrozumieć ogólnie oferty pracy na wakacje i odpowiedzieć na pytania;
- wstawić w zdaniach odpowiednią formę czasownika *have to*;
- z pomocą nauczyciela ułożyć pytania do zdań z czasownikiem *have to*; odpowiedzieć na te pytania (np. A: *Does Sam have to wash the dishes?*
B: *No, he doesn't.*);
- na podstawie podanych informacji z pomocą nauczyciela umówić się na spotkanie (np. A: *Can we meet before we go on holiday?* B: *Yes. How about Monday?* A: *Sorry. I'm going to the bank on Monday to change some money. How about Tuesday?*);
- wypełnić podanie o pracę na obozie dla dzieci;
- z pomocą nauczyciela napisać ofertę pracy na lato.

Uzyskanie oceny dobrej lub bardzo dobrej zależy od sprawności w posługiwaniu się powyższymi umiejętnościami.

Ocena celująca

Ocenę celującą w klasie VI otrzymuje uczeń, który przejawia umiejętności z w/w zakresów sprawności językowej znacznie przekraczające przewidziane przez program języka angielskiego dla klasy VI. W wypowiedziach ustnych i zadaniach pisemnych wykazuje się dużą znajomością słownictwa, który wykracza poza obowiązkowy. Jest laureatem olimpiad i konkursów wewnętrznych i zewnętrznych z języka angielskiego.

MATEMATYKA

OCENA

WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI

UCZEŃ:

posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza podstawę programową dla klasy VI;
bierze udział w konkursach matematycznych organizowanych w szkole i odnosi w nich znaczne sukcesy;
rozwiązuje dodatkowe zadania o podwyższonym stopniu trudności; aktywnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych (kółko matematyczne); korzysta z dodatkowych źródeł informacyjnych, które wykraczają poza treści omówione na lekcjach;
proponuje nietypowe rozwiązania w zadaniach o podwyższonym stopniu trudności;

UCZEŃ:

opanował wiedzę zawartą w programie nauczania w klasie VI (działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, działania na liczbach wymiernych, figury na płaszczyźnie, liczby na co dzień, pola wielokątów, obliczenia związane z prędkością, drogą i czasem, figury przestrzenne, podstawowe konstrukcje geometryczne, wyrażenia algebraiczne, rozwiązywanie równań i nierówności, obliczenia procentowe, układ współrzędnych); samodzielnie rozwiązuje zadania posługując się zdobytymi umiejętnościami; potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów matematycznych w życiu codziennym;
sprawnie korzysta ze wskazówek nauczyciela podczas rozwiązywania zadań o podwyższonym stopniu trudności;
umiejętnie posługuje się cyrklem i linijką podczas rozwiązywania zadań konstrukcyjnych;
aktywnie uczestniczy w konkursach matematycznych;
potrafi wykorzystać wiedzę matematyczną na zajęciach z innych przedmiotów;
wykazuje aktywną postawę na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;

UCZEŃ:

- opanował w stopniu dobrym wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej dla klasy VI (działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych, działania na liczbach wymiernych, figury na płaszczyźnie, liczby na co dzień, pola wielokątów, obliczenia związane z prędkością, drogą i czasem, figury przestrzenne, podstawowe konstrukcje geometryczne, wyrażenia algebraiczne, rozwiązywanie równań i nierówności, obliczenia procentowe, układ współrzędnych);
- potrafi wykorzystać poznane prawa działań i definicje podczas wykonywania działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych oraz liczbach wymiernych;
- PQ • potrafi przy pomocy przyrządów geometrycznych rozwiązać zadania konstrukcyjne; potrafi pod kierunkiem nauczyciela wykonać zadania o wyższym stopniu trudności; potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania dotyczące życia codziennego (np. wydatki rodzinne, obliczanie prędkości, czasu, drogi, obliczanie daty, odczytywanie informacji z diagramów i wykresów); przejawia aktywność na lekcji, nie wymaga specjalnej zachęty do pracy na lekcji; zadania wykonuje starannie w sposób jasny i przemyślany; logicznie analizuje zadania, co doprowadza do ich rozwiązania;

UCZEŃ:

- opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej dla klasy VI, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- W • samodzielnie rozwiązuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności (działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych oraz liczbach wymiernych, wyrażenia algebraiczne, równania i nierówności, figury na płaszczyźnie, pola wielokątów, figury przestrzenne, podstawowe konstrukcje geometryczne, liczby na co dzień);
- O • opanował proste, uniwersalne umiejętności dające się wykorzystać podczas rozwiązywania zadań przydatnych w życiu;

UCZEŃ:

posiada braki w wiadomościach określonych w podstawie programowej, ale braki te nie przekraczają możliwości dalszego kształcenia;
przy pomocy nauczyciela potrafi rozwiązać bardzo proste zadania;
stara się w miarę swoich możliwości pracować na lekcji i odrabiać zadania domowe;
bierze udział w zajęciach zespołu wyrównawczego;
przy pomocy nauczyciela potrafi wykorzystać podstawowe wiadomości i prawa działań w rozwiązywaniu zdań;

UCZEŃ:

- posiada braki w wiadomościach określonych w podstawie programowej tak duże, że nie rokuje nadziei na ich usunięcie nawet przy pomocy nauczyciela czy dodatkowych zajęć wyrównawczych;
- nie potrafi wykonać prostych zadań nawet przy pomocy nauczyciela;
- nie stara się uzupełnić braków pomimo zachęty nauczyciela;
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, nie pracuje na lekcji;
- nie przynosi przyrządów geometrycznych, nie odrabia prac domowych;

HISTORIA**OCENA NIEDOSTATECZNA** Uczeń:

- nie opanował treści na poziomie koniecznym
- ma bardzo poważne braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiające dalszą naukę,
- nie przejawia chęci przyswajania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- nie odrabia pracy domowej i nie jest przygotowany do lekcji

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- potrafi wymienia cztery stany średniowieczne
- wie, jaka była rola Kościoła w średniowieczu
- zna postacie: Vasco da Gama, Krzysztofa Kolumba i Ferdynanda Magellana
- opisuje na podstawie ilustracji w podręczniku zajęcia Inków i opowiada o życiu i zajęciach plemion indiańskich
- na podstawie ilustracji w podręczniku wymienia cechy charakterystyczne budowy renesansowych
- zna postacie: Leonarda da Vinci, Michała Anioła, Mikołaja Kopernika, Mikołaja Reja, Zygmunta Starego
- zna postacie: Marcina Lutra i Jana Kalwina oraz głoszone przez nich poglądy
- wymienia główne wyznania protestanckie w Europie i wie, jakie są podstawowe zasady wiary wyznań ewangelickich
- opisuje na podstawie infografiki z podręcznika zmiany wyglądu domów szlacheckich
- wymienia zajęcia szlachty i różne grupy stanu szlacheckiego
- wymienia postanowienia unii lubelskiej na podstawie tabeli z podręcznika
- wskazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- zna postacie: Zygmunta III Wazy, Bohdana Chmielnickiego, Jana Kazimierza, Stefana Czarnieckiego, Jana III

Sobieskiego

- wymienia państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII wieku
- opisuje na podstawie ilustracji w podręczniku port europejski
- zna postacie: Rubensa, Caravaggia, El Greca, Rembrandta, Williama Szekspira, Moliera
- opisuje na podstawie ilustracji i tekstu z podręcznika cechy charakterystyczne sztuki barokowej
- wymienia dziedziny nauki i techniki, w których dokonały się największe zmiany
- wie, czym są kolonie i wymienia towary kolonialne
- zna postacie: Jana Sebastiana Bacha, Antonio Vivaldiego, Wolfganga Amadeusza Mozarta
- opisuje na podstawie ilustracji z podręcznika dom bogatego mieszczanina
- wymienia najważniejsze wynalazki XVIII w.
- wymienia kilka amerykańskich stanów
- wie, dlaczego niektóre kolonie w Ameryce postanowiły zaprotestować przeciw rządowi brytyjskim
- zna postacie: George'a Waszyngtona, Kazimierza Pułaskiego, Tadeusza Kościuszki, Bartosza Głowackiego
- zna daty 1776 r., 1789 r.
- zna wynalazki konstruowane przez Beniamina Franklina
- zna daty: 1764 r., 1772 r. 1794 r., 1795 r.
- opisuje na podstawie ilustracji obrazu Jana Matejki: „Rejtan, czyli upadek Polski”, „Konstytucja 3 maja 1791 roku”
- opowiada na podstawie ilustracji i tekstu z podręcznika o obiadach czwartkowych
- wie, które państwa dokonały drugiego rozbioru Polski
- wie, dlaczego zakładano księgozbiory w XVIII w. i opisuje na podstawie ilustracji XVIII-wieczną bibliotekę
- wie, z jakich stanów składało się społeczeństwo francuskie
- zna postać Napoleona Bonapartego
- wymienia dwa państwa wrogie wobec napoleońskiej Francji

- wymienia najważniejsze wynalazki XIX w i ich twórców
- wymienia główne odkrycia naukowe XIX w.
- opisuje ilustrację z podręcznika przedstawiając pracę w hucie żelaza i zna sytuację robotników w XIX w.
- opowiada na podstawie tekstu źródłowego o pracy dzieci w fabryce
- wskazuje na mapie Włochy i Niemcy
- opowiada o XIX-wiecznym mieście na podstawie ilustracji w podręczniku
- wymieni korzyści związane z uprawianiem sportu
- zna postać Janusza Korczaka
- zna hymn narodowy
- zna postacie: gen. Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego, księcia Józefa Poniatowskiego, Michała Drzymały
- zna daty: 1830 r., 1863 r.
- wskazuje na mapie w atlasie i podręczniku Księstwo Warszawskie i Królestwo Polskie
- opowiada na podstawie ilustracji, jak Polacy wyrażali swój patriotyzm
- opowiada, co przedstawiali w swoich dziełach polscy twórcy po upadku powstania styczniowego
- wymienia różne metody walki o polskość
- opisuje na podstawie ilustracji z podręcznika, jak wygląda życie i praca robotników w XIX-wiecznej Łodzi
- zna daty: 1914 r., 1917 r., 1918 r. 11 listopada 1918 r.
- wymienia na podstawie ilustracji nowe rodzaje broni używane w czasie I wojny światowej
- podaje nazwy państw uczestniczących w I wojnie światowej
- zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego
- wymienia przyczyny rewolucji w Rosji
- wymienia na podstawie tekstu źródłowego cechy Józefa Stalina
- zna pojęcia: giełda, krach, kryzys
- zna postać Adolfa Hitlera
- opowiada o Józefie Piłsudskim i roli, jaką odgrywał w II Rzeczypospolitej
- wie, jak zmieniła się rola kobiet w I poł. XX w.
- wymienia nowe formy rozrywki w I poł. XX w.
- zna i zaznacza na osi czasu daty: 1 września 1939 r., 17 września 1939 r.
- opowiada na podstawie tekstu źródłowego, jak przebiegało bombardowanie Warszawy
- zna pojęcia i wie, czym były: getto, obóz koncentracyjny
- opowiada, w jaki sposób Niemcy traktowali ludność cywilną w okupowanej Polsce
- zna postacie: Stefana Starzyńskiego, o. Maksymiliana Marii Kolbego, gen. Władysława Sikorskiego, prymasa Stefana Wyszyńskiego
- wskazuje na mapie, którą część Europy wyzwolili alianci, a którą Armia Czerwona
- opisuje na podstawie ilustracji bitwę pod Monte Cassino i wyjaśnia, dlaczego zdobycie tego miejsca było bardzo trudne
- opowiada na podstawie ilustracji w podręczniku o życiu w okupowanej Warszawie
- zna pojęcia: NATO, Układ Warszawski, ONZ, stalinizm, Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL)
- opowiada na podstawie ilustracji, czym różniło się życie codzienne w obu państwach niemieckich
- wymienia na podstawie ilustracji ośrodki władzy w Polsce w czasie stalinizmu
- opowiada na podstawie ilustracji, które grupy Polaków prześladowali komuniści, a które mogły korzystać z przychylności władz
- zna daty: czerwiec 1980 r., 13 grudnia, 1981 r., 1989 r.,
- zna postacie: Lecha Wałęsy, gen. Wojciecha Jaruzelskiego, ks. Jerzego Popiełuszki
- zna pojęcia: NSZZ „Solidarność”, stan wojenny, EWG, Unia Europejska, euro
- opisuje fotografię ze strajku w Stoczni Gdańskiej
- wymienia na podstawie mapy z podręcznika państwa powstałe po 1989 r. w Europie Środkowowschodniej
- zna flagę Unii Europejskiej
- podaje na podstawie mapy nazwy państw UE, zaznaczając kraje, które dołączyły do niej w 2004 r.

- wymienia przykłady amerykańskich osiągnięć technicznych
- tłumaczy, czym jest terroryzm
- na podstawie ilustracji z podręcznika omawia największe zagrożenia cywilizacyjne dla zdrowia ludzi
- zna pojęcia: telefonia komórkowa, internet i opisuje, do czego można wykorzystać internet w szkole
- wymienia wszystkie źródła informacji
- zna daty: 16 października 1978 r., 2 kwietnia 2005 r. oraz wie, jakich wydarzeń one dotyczą
- opisuje pielgrzymki Jana Pawła II na podstawie mapy z podręcznika

OCENA DOSTATECZNA Uczeń:

- zna postacie: Jana Husa i Jana Gutenberga
- zna pojęcia: społeczeństwo stanowe, danina, dziesięcina, heretyk, autorytet, język łaciński, języki narodowe, renesans, humanizm
- wymienia przyczyny odkryć geograficznych i wie, jak średniowieczni Europejczycy wyobrażali sobie świat
- zna i zaznacza na osi czasu daty: 1492 r., 1498 r., 1517 r.
- zna postać Hernana Corteza
- wymienia pozytywne i negatywne skutki odkryć geograficznych
- wie, na czym polega teoria Mikołaja Kopernika
- wskazuje na mapie Europy kraje, w których przyjęto protestantyzm
- wie, skąd pochodzą informacje na temat życia dawnych mieszkańców Ameryki
- zna pojęcia: szlachta, przywilej, sejm walny, herb
- wskazuje i zaznacza na osi czasu daty: 1569 r., 1573 r., 1582 r., 1648 r., 1655 r., 1660 r., 1674 r. i 1683 r. oraz wie, jakich wydarzeń one dotyczą
- wymienia narodowości żyjące w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów
- wymienia współczesne mniejszości narodowe w Polsce
- opisuje przebieg „potopu” szwedzkiego
- wymienia przyczyny wojen polsko-tureckich
- wskazuje na mapie imperium osmańskie i Wiedeń
- zna postać Ludwika XIV
- wymienia mocarstwa kolonialne XVII w.
- wymienia towary kolonialne
- zna pojęcia: absolutyzm, barok, sztukateria, martwa natura, sarmatyzm, oświecenie, „Wielka encyklopedia francuska”, klasycyzm, epidemia, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa
- wymienia przykłady dwóch budowli w stylu barokowym (jednej w Polsce, drugiej za granicą)
- zna postacie: Jeana Jacques’a Rousseau, Woltera, Denisa Diderota, Izaaka Newtona, Gabriela Fahrenheita, Andersa Celsjusza, Jamesa Watta, Johna Kaya
- wymienia wybitnych twórców XVIII w.
- zna przyczyny wzrostu liczby ludności i wymienia największe miasta w XVIII-wiecznej Europie
- zaznacza na osi czasu datę 1776 r. i wie, z czym się ona wiąże
- wymienia zasługi Beniamina Franklina w działalności politycznej
- zna postacie: Augusta II, Augusta III, Stanisława Augusta Poniatowskiego, Stanisława Konarskiego, Tadeusza Rejtana
- wymienia żądania konfederacji barskiej oraz nazwisko jednego z jej przywódców
- wskazuje na mapie Polski ziemie utracone na rzecz poszczególnych zaborców
- wymienia przyczyny słabości Rzeczypospolitej
- zna postacie: Ignacego Krasickiego, Wojciecha Bogusławskiego, Canaletta, Stanisława Małachowskiego, Hugona Kołłątaja, Józefa i Andrzeja Załuskich
- zna pojęcia: Szkoła Rycerska, Komisja Edukacji Narodowej, Teatr Narodowy, Sejm Wielki, kadencja, konstytucja, biblioteka narodowa
- wymienia zmiany, jakie w Oświecie wprowadzili Stanisław August Poniatowski i KEN
- zna daty: 1773 r., 1788 -1792 r., 1791 r., 1793 r. i zaznacza je na osi czasu
- podaje reformy Sejmu Wielkiego

- wymienia postanowienia Konstytucji 3 maja
- wymienia przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego
- wskazuje na mapie ziemie utracone po trzecim rozbiórze Rzeczypospolitej
- zna datę 1789 r., 1805 r. i 1815 r. i zaznacza je na osi czasu
- wymienia przyczyny rewolucji francuskiej
- zna postacie: Ludwika XVI, Maksymiliana Robespierre’a
- wie, czym były i jakie zadania posiadały Stany Generalne
- zna prawa, które nadawała Francuzom Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela
- wskazuje na mapie Europy Francję i Księstwo Warszawskie
- zna postacie: Aleksandra Grahama Bella, Thomasa Edisona, Alfreda Nobla, Marii Skłodowskiej - Curie, Karola
- Marksa, Fryderyka Engelsa, Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka
- wie, czym są związki zawodowe i partie polityczne
- zna daty: 1870 r., 1871 r. i zaznacza je na osi czasu
- wymienia narody, które w XIX w. walczyły o niepodległość
- zna przyczyny wzrostu liczby ludności Europy i Afryki w XIX w.
- podaje sposoby spędzania wolnego czasu pod koniec XIX w.
- wskazuje na mapie posiadłości dwóch największych mocarstw kolonialnych i wymienia najbardziej skolonizowane kontynenty
- podaje korzyści, które państwa europejskie czerpały z posiadania kolonii
- wie, dlaczego uchwalono Powszechną Deklarację Praw Człowieka i Deklarację Praw Dziecka
- zna i zaznacza na osi czasu datę 1797 r., 1830 r., 1863 r.
- zna pojęcia: Legiony Polskie i wie, dlaczego powstały we Włoszech
- zna postacie: Piotra Wysockiego, Romualda Traugutta, księcia Adama Jerzego Czartoryskiego, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina, Jana Matejki, Henryka Sienkiewicza
- zna pojęcia: powstanie narodowe, wojna partyzancka, emigracja
- wymienia przyczyny powstań narodowych w XIX w. na ziemiach polskich i skutki ich upadku
- wskazuje na mapie w podręczniku regiony świata, do których dotarli polscy emigranci
- wie, na czym polegały rusyfikacja i germanizacja
- opisuje sytuację robotników łódzkich na przełomie XIX i XX w.
- wymienia zawody wykonywane przez szlachtę przybywającą do Łodzi
- zna i zaznacza na osi czasu daty: 1914 r., 1917 r., 1918 r.
- zna postacie: arcyksięcia Franciszka Ferdynanda, Włodzimierza Lenina, Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta
- wskazuje na mapie w podręczniku Sarajewo, Bałkany, państwa centralne i alianckie
- zna pojęcia: bolszewicy, „orleńskie”, plebiscyt, rewolucja październikowa, propaganda, łagier, kolchoz, giełda, krach, bankructwo, „czarny czwartek”
- wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej
- omawia okoliczności odzyskania przez Polskę niepodległości
- rozumie znaczenie bitwy warszawskiej dla losów państwa polskiego
- wskazuje na mapie w atlasie granice ZSRR
- wymienia przyczyny rewolucji w Rosji
- wymienia przyczyny i skutki wielkiego kryzysu gospodarczego
- charakteryzuje program polityczny niemieckich faszystów
- opowiada, jakie zmiany wprowadził Hitler po objęciu władzy w Niemczech
- wskazuje na mapie w atlasie obszary przyłączone do III Rzeszy
- zna i zaznacza na osi czasu daty: 1921 r., 1926 r., 1924 r., 1936 r.
- zna postacie: Józefa Piłsudskiego, Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Mościckiego, Władysława Grabskiego, Juliana Tuwima, Stefana Żeromskiego, Władysława Reymonta
- wymienia na podstawie mapy w podręczniku narody zamieszkujące II RP i miasta zamie szkane przez Żydów
- wie, czego dotyczyły żądania niemieckie wobec Polski w 1939 r.
- wyjaśnia, jakie zagrożenie dla Polski stwarzał pakt Ribbentrop-Mołotow
- zna pojęcia: analfabeta, COP
- wymienia trudności, jakie towarzyszyły budowie II Rzeczypospolitej

- wskazuje na mapie w podręczniku COP, Wolne Miasto Gdańsk, Magistralę Węglową oraz najważniejsze ośrodki przemysłowe
- opisuje dziedziny, w których w okresie międzywojennym nastąpił znaczny rozwój techniki
- wskazuje na mapie w podręczniku kierunki ataku wojsk Niemiec i ZSRR oraz zajęte przez nie obszary
- zna i zaznacza na osi czasu datę 1 sierpnia 1944 r.
- zna pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, mord w Katyniu, Armia Krajowa, Gestapo, Polskie Państwo Podziemne, Powstanie Warszawskie
- wskazuje na mapie w atlasie przebieg granicy między ZSRR a III Rzeszą po podziale Polski oraz tereny, na których działał ruch oporu w okupowanej Polsce
- wyjaśnia, w jaki sposób Polskie Państwo Podziemne walczyło z okupantami
- wyjaśnia, czym był holocaust
- podaje nazwiska znanych osób zamordowanych przez hitlerowców
- wymienia największe obozy koncentracyjne oraz obozy zagłady i wskazuje je na mapie
- zna i zaznacza na osi czasu daty: 6 czerwca 1944 r., 8-9 maja 1945 r., 6 i 9 sierpnia 1945 r.
- przedstawia ostatnie etapy II wojny światowej
- wie, co zdecydowało o kapitulacji Japonii
- zna postacie: gen. Władysława Sikorskiego, gen. Władysława Andersa, gen. Stanisława Maczka
- wskazuje na mapie w atlasie miejsca najważniejszych bitew na frontach II wojny światowej, w których uczestniczyli Polacy
- wymienia prześladowania stosowane, na co dzień przez Niemców wobec Polaków
- zna postacie: Winstona Churchilla, Fidela Castro
- zna pojęcia: NATO, Układ Warszawski, ONZ
- wskazuje na mapie NRD i RFN
- tłumaczy, na czym polegała zimna wojna
- wskazuje na mapie i wymienia po trzy państwa należące do Układu Warszawskiego i NATO
- wymienia kraje, w których doszło do walk między blokiem komunistycznym a kapitalistycznym
- zna postacie: Stanisława Mikołajczyka, prymasa Stefana Wyszyńskiego
- zna pojęcia: Ziemie Odzyskane, represje, opozycja, Państwowe Gospodarstwa Rolne (PGR), cenzura, kulak, NSZZ „Solidarność”, stan wojenny
- wskazuje na mapie w podręczniku ziemie utracone przez Polskę w wyniku II wojny światowej oraz Ziemie Odzyskane
- wymienia sposoby prześladowania opozycji przez komunistów i podaje przykłady łamania praw człowieka w latach 40. i 50.
- wskazuje na mapie w atlasie kierunki przesiedleń
- wie, na czym polegało upaństwowienie gospodarki (nacionalizacja)
- zna i zaznacza na osi daty: czerwiec 1956 r., grudzień 1970 r., 1980 r., 13 grudnia 1981 r., 1989 r., 1991 r.
- zna postacie: Lecha Wałęsy, gen. Wojciecha Jaruzelskiego, ks. Jerzego Popiełuszki, Ronalda Reagana, Michała Gorbaczowa
- podaje przyczyny protestów społecznych przeciwko komunistycznej władzy
- wymienia na podstawie tekstu źródłowego represje stosowane przez komunistów w stosunku do strajkujących
- zna pojęcia: wyścig zbrojeń, „pierestrojka”, okrągły stół
- wie, jakie wydarzenia przyczyniły do upadku komunizmu
- wymienia postanowienia traktatu z Maastricht
- zna i zaznacza na osi czasu datę 11 września 2001 r.
- wyjaśnia, na czym polega amerykanizacja kultury światowej
- zna postać Alexandra Fleminga
- zna pojęcia: profilaktyka, choroby cywilizacyjne
- omawia opiekę zdrowotną i higienę przed wiekami
- podaje, co miało największy wpływ na wzrost liczby ludności na świecie
- zna zadania telewizji
- wymienia najnowsze osiągnięcia nauki w dziedzinie telekomunikacji oraz computer

OCENA DOBRA Uczeń:

- charakteryzuje wpływ Jana Husa i Jana Gutenberga na zmianę światopoglądu ludzi epoki średniowiecza
- wyjaśnia, czym zajmowali się przedstawiciele poszczególnych stanów
- wymienia głównych odkrywców i ich dokonania i podejmuje próbę uporządkowania tych informacji w postaci tabeli

- wskazuje na mapie nowo odkryte lądy oraz trasy, które przebyli Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb i

Ferdynand Magellan

- wyjaśnia wpływ odkryć geograficznych na wyobrażenia ludzi o świecie
- wymienia państwa, które brały udział w odkryciach geograficznych
- formułuje proste wnioski dotyczące niewolnictwa
- wskazuje na mapie obszary zajmowane przez Azteków, Majów i Inków
- wymienia, co najmniej dwa dzieła twórców renesansu
- wyjaśnia znaczenie pojęć: humanizm, mecenas
- wyjaśnia przyczyny i skutki reformacji
- rozumie, na czym polegała kontrreformacja oraz czym był zakon jezuitów
- opisuje na podstawie fotografii w podręczniku wnętrze kościoła protestanckiego
- opisuje okoliczności pojawienia się Indian w Ameryce i przedstawia ich wierzenia
- tłumaczy, na czym polegała przemiana rycerstwa w stan szlachecki
- wyjaśnia, czym była demokracja szlachecka
- ocenia pozytywne i negatywne skutki unii lubelskiej
- wskazuje na mapie skupiska wyznawców różnych religii w XVI-wiecznej Rzeczypospolitej
- przedstawia przyczyny i skutki XVII- -wiecznych wojen Rzeczypospolitej
- na podstawie podręcznika i innych źródeł tworzy proste drzewo genealogiczne dynastii Wazów
- omawia rolę Stefana Czarnieckiego w czasie wojny ze Szwecją
- wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew w XVII w.
- opisuje uzbrojenie husarii na podstawie ilustracji w podręczniku
- charakteryzuje władzę, jaką sprawował Ludwik XIV
- wyjaśnia, skąd sprowadzano towary do Europy
- porównuje sztukę baroku i renesansu
- opisuje rozwój literatury i teatru w epoce baroku
- wyjaśnia, dlaczego wielu twórców oświecenia krytykowało Kościół
- uzasadnia, dlaczego oświecenie odgrywało ważną rolę w postępie nauki
- charakteryzuje styl klasyczny i omawia tematykę malarstwa klasycystycznego
- opisuje życie codzienne i ubiór w XVIII w., porównuje je z czasami współczesnymi
- wie, co spowodowało rozwój miast w XVIII w. i jakie zaszły w nich zmiany
- porównuje na podstawie ilustracji organizację pracy w warsztacie rzemieślniczym, warsztacie nakładczym, manufakturze i fabryce
- wyjaśnia wpływ rozwoju przemysłu na życie codzienne ludzi w XIX w.
- charakteryzuje główne postanowienia Konstytucji Stanów Zjednoczonych
- wskazuje na mapie stany, które przyjęły Deklarację Niepodległości
- wymienia prawa przysługujące obywatelom według Deklaracji Niepodległości
- dzieli przyczyny upadku Rzeczypospolitej na wewnętrzne i zewnętrzne
- dokonuje prostej analizy tekstu hymnu Szkoły Rycerskiej
- wskazuje na mapie Rzeczypospolitej ziemie utracone podczas pierwszego, drugiego i trzeciego rozbioru
- ocenia rezultaty, jakie przyniosła reforma oświaty
- wymienia słynnych Polaków, którzy dążyli do przeprowadzenia reformy państwa
- wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja jest obecnie Świętem Narodowym
- wyjaśnia, dlaczego Tadeusz Kościuszko wydał Uniwersał połaniecki
- analizuje tekst przysięgi Tadeusza Kościuszki
- opisuje dzieje Biblioteki Załuskich
- porównuje zasady zachowania się w bibliotece dawnej i współczesnej
- wyjaśnia przyczyny rewolucji francuskiej i zna hasła rewolucji francuskiej
- analizuje tekst źródłowy dotyczący Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela
- tworzy kalendarium epoki napoleońskiej

- opowiada o XIX-wiecznych wynalazkach, które są stosowane do dziś
- opisuje początki motoryzacji
- odróżnia odkrycie od wynalazku
- wyjaśnia, co to jest Nagroda Nobla i w jakich dziedzinach jest przyznawana
- wyjaśnia, o jakie prawa walczyli robotnicy i wymienia kilka praw, które współcześnie posiadają pracownicy
- wie, czym są socjalizm i komunizm
- wyjaśnia pojęcie: naród
- opowiada, jaką rolę w zjednoczeniu swoich państw odegrali Giuseppe Garibaldi i Otto von Bismarck
- porównuje życie codzienne Europejczyków z drugiej połowy XIX w. i początków XXI w.
- wyjaśnia różnice między strojami z XIX w. i współczesnymi
- wie, czym charakteryzuje się grupa społeczna zwana inteligencją
- wyjaśnia, czym na terenach podbitych różniło się życie ludności miejscowej od życia kolonistów
- sporządza notkę biograficzną Janusza Korczaka, korzystając z różnych źródeł
- opowiada o Księstwie Warszawskim i Królestwie Polskim
- wskazuje na mapie w atlasie Włochy, Księstwo Warszawskie i Rosję
- zna pojęcia: dyktator, branka
- porównuje sytuację Polaków przed powstaniami i po ich upadku
- wskazuje na mapie w atlasie kilka miejsc bitew stoczonych przez powstańców w XIX w.
- rozumie pojęcia: praca u podstaw, twórczość „ku pokrzepieniu serc”
- wyjaśnia, dlaczego polscy uchodźcy po powstaniu listopadowym zostali nazwani Wielką Emigracją
- opowiada o roli sztuki polskiej pod zaborami
- porównuje sytuację Polaków w różnych zaborach i wyjaśnia, na czym polegała autonomia w Galicji
- wyjaśnia, co zdecydowało o tym, że Łódź rozwinęła się w duży ośrodek przemysłowy
- wymienia grupy społeczne zamieszkujące Łódź w XIX w.
- opisuje na podstawie tekstu źródłowego z podręcznika, jak wyglądał teren, na których toczono walki w czasie I wojny światowej
- wymienia warunki traktatu pokojowego z Niemcami
- podaje nazwy państw powstałych w Europie po I wojnie światowej
- wyjaśnia, jakie były skutki I wojny światowej
- przedstawia przebieg polsko-niemieckiego sporu o Śląsk
- wymienia cechy państwa totalitarnego
- tłumaczy, czemu służyła propaganda w ZSRR
- wyjaśnia skutki przejścia przez państwo komunistyczne gospodarstw i fabryk
- zna pojęcia: kredyt, inwestycje, internowanie, eskadra
- wyjaśnia przyczyny wybuchu II wojny światowej i klęski Polski we wrześniu 1939 r.
- opowiada o roli ludności cywilnej podczas kampanii wrześniowej
- opowiada o sytuacji gospodarczej na świecie po I wojnie światowej
- charakteryzuje poglądy polityczne Hitlera oraz ocenia ich skutki oraz ocenia stosunek hitlerowców do Żydów
- opowiada, jaki sposób sprawowania rządów wprowadziła Konstytucja marcowa
- wymienia na podstawie tekstu źródłowego obowiązki prezydenta Rzeczypospolitej
- wyjaśnia, jakie zmiany w ustroju Polski spowodował przewrót majowy
- tłumaczy, dlaczego powstał port w Gdyni, a w całym kraju przeprowadzano liczne inwestycje gospodarcze
- na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia znaczenie reformy skarbu
- wyjaśnia znaczenie pojęcia „szalone lata dwudzieste”
- wymienia i wskazuje na mapie w atlasie państwa totalitarne
- charakteryzuje faszyzm we Włoszech
- wymienia grupy ludności polskiej, które były więzione i wywożone w głąb ZSRR i wyjaśnia, jaki los spotkał jeńców polskich, którzy trafili do radzieckiej niewoli
- opowiada o prześladowaniach Polaków na terenach podbitych przez Niemcy i ZSRR i wie, na podstawie tekstu źródłowego, jakie skutki przyniosły niemieckie wysiedlenia na Zamojszczyźnie
- ocenia znaczenie i skutki powstania warszawskiego
- zna postać Janusza Kusocińskiego

- ocenia postawę Polaków wobec holocaustu
- wymienia mocarstwa alianckie uczestniczące w konferencji w Jałcie i wyjaśnia, jakie decyzje dotyczące Polski zapadły na konferencji w Jałcie
- ocenia skutki użycia przez USA bomby atomowej w Japonii
- wyjaśnia, jak doszło do utworzenia w ZSRR Armii Polskiej pod dowództwem gen. Władysława Andersa, a jak do powstania Wojska Polskiego
- zna pojęcie: eksterminacja
- wyjaśnia, w jaki sposób Polacy przeciwstawiali się hitlerowskiemu okupantowi
- opowiada o niemieckiej propagandzie
- wyjaśnia, w jaki sposób ZSRR kontrolował państwa Europy Środkowowschodniej
- rozumie, jaki cel miała pomoc gospodarcza USA dla krajów Europy Zachodniej
- wyjaśnia, w jakim celu powołano ONZ
- opisuje represje komunistów wobec opozycji w PRL, omawia, w jakich okolicznościach komuniści wygrali wybory do sejmu w 1947 r.
- charakteryzuje na podstawie fotografii z podręcznika komunistyczny plakat propagandowy
- wyjaśnia, jakie skutki przyniosło upaństwowienie gospodarki w Polsce
- ocenia postawę władz komunistycznych wobec społeczeństwa polskiego
- rozumie, dlaczego komuniści kierowali swoją propagandę głównie do młodzież
- zna i zaznacza na osi czasu daty: marzec 1968 r., czerwiec 1976 r.
- zna pojęcie: delegalizacja
- opisuje okoliczności powstania „Solidarności” i charakteryzuje stan wojenny
- wyjaśnia, dlaczego zamordowano ks. Jerzego Popiełuszkę
- wyjaśnia, co doprowadziło do rozpadu Związku Radzieckiego
- analizuje fotografie z podręcznika ilustrujące koniec komunizmu w Polsce
- wymienia korzyści odnoszone przez państwa należące do Unii Europejskiej
- opowiada, skąd bierze się wrogość wielu Arabów do Stanów Zjednoczonych
- ocenia pozytywne i negatywne skutki amerykańskiej kultury
- wyjaśnia, dlaczego Polska dążyła do wstąpienia do NATO
- wskazuje korzyści związane z obecnością Polski w Unii Europejskiej
- porównuje higienę dawniej i dziś
- wie, czym jest alergia
- wyjaśnia, dlaczego szybki i łatwy dostęp do informacji jest ważny dla rozwoju nauki i cywilizacji
- wie, co było głównym źródłem informacji w XIX w.
- wie, co oznacza sformułowanie „globalna wioska”
- opisuje zamach na Jana Pawła II

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- ocenia, jaki wpływ na myślenie i życie Europejczyków miało wynalezienie druku
- tłumaczy, dlaczego podbój kosmosu można porównuje do odkryć geograficznych
- na podstawie różnych źródeł sporządza notkę biograficzną Krzysztofa Kolumba
- wyjaśnia znaczenie kolonii dla państw europejskich w XVI w.
- na podstawie dodatkowych informacji sporządza notkę biograficzną wybranego twórcy renesansu
- wyjaśnia, czym charakteryzowała się epoka renesansu
- wyszukuje informacje na temat wyznań i religii obecnych w najbliższej okolicy
- podaje na podstawie aktualnych wiadomości ze świata jeden przykład łamania prawa do wolności wyznania
- tłumaczy przyczyny gospodarczej potęgi szlachty
- wyciąga proste wnioski dotyczące różnic pomiędzy demokracją szlachecką a demokracją współczesną
- omawia, co zagwarantowała szlachcie konfederacja warszawska
- charakteryzuje prawa mniejszości narodowych we współczesnej Polsce
- ocenia skutki XVII-wiecznych wojen
- potrafi wskazać wpływ kolonializmu na życie w ówczesnej Europie i na innych kontynentach
- zna i charakteryzuje wybranego przedstawiciela sarmatyzmu w kulturze polskiej
- wyszukuje informacje z różnych źródeł na temat wybranej postaci z epoki Oświecenia

- charakteryzuje wpływ przemysłu na środowisko naturalne, w przeszłości i współcześnie
- wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat udziału Polaków w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych
- ocenia rolę szlachty w procesie pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej
- przedstawia postawę Tadeusza Rejtana
- wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat twórców epoki stanisławowskiej
- wyjaśnia rolę, jaką odegrały obrazy Canaletta podczas odbudowy Warszawy
- dostrzega związek pomiędzy wykształceniem obywateli a odpowiedzialności za państwo
- dokonuje porównania Konstytucji 3 maja i współczesnej konstytucji z 1997 r.
- dokonuje oceny przyczyn upadku Polski
- ocenia znaczenie Biblioteki Załuskich dla kultury Polski
- opisuje rządy terroru wprowadzone we Francji podczas rewolucji
- ocenia znaczenie rewolucji francuskiej dla Europy
- ocenia znaczenie Napoleona i epoki napoleońskiej dla Europy
- wyjaśnia, jakie były skutki rozwoju badań naukowych
- wymienia kilku polskich noblistów
- wyjaśnia, jaką rolę w powstaniu państw trzeciego świata odegrał kolonializm
- odszukuje informacje na temat państw, w których współcześnie łamane są prawa człowieka
- wyjaśnia główne zasady funkcjonowania Księstwa Warszawskiego na podstawie analizy jego konstytucji
- wyjaśnia, dlaczego księżę Józef Poniatowski uważany jest za bohatera narodowego
- tłumaczy, dlaczego Polacy walczyli po stronie Napoleona Bonaparte'go
- ocenia, jakie znaczenie dla historii Polski miały powstania narodowe
- tłumaczy, dlaczego Polacy zrezygnowali z walki zbrojnej na rzecz realizacji haseł epoki pozytywizmu
- zna postać Franciszka Stefczyka i Izraela Poznańskiego
- ocenia wpływ I wojny światowej na losy Polski analizuje kierunek ofensywy wojsk bolszewickich oraz wskazuje miejsce bitwy warszawskiej,
- opowiada, jak Stalin traktował swoich przeciwników politycznych
- wyjaśnia na przykładzie Pawlika Morozowa, jaki wpływ miał komunizm na życie dzieci i młodzieży w ZSRR
- tłumaczy, w jaki sposób w latach 30. próbowano zwalczać skutki kryzysu
- wymienia sposoby pomocy dla bezrobotnych stosowane obecnie w Polsce
- samodzielnie wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat Adolfa Hitlera
- ocenia politykę Wielkiej Brytanii i Francji wobec III Rzeszy
- ocenia sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej przed wybuchem II wojny światowej
- wyjaśnia znaczenie edukacji dla rozwoju państwa na przykładzie II RP
- ocenia postawę Polaków podczas ataku Niemiec
- opisuje życie ludzi w trakcie okupacji hitlerowskiej na podstawie wojennych losów członka swojej rodziny lub postaci z podręcznika
- zna miejsca związane z martyrologią II wojny światowej w swojej okolicy
- wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat strat ludnościowych podczas II wojny światowej
- ocenia wkład Polaków w zwycięstwo aliantów w II wojnie światowej
- ocenia postawę prymasa Stefana Wyszyńskiego wobec komunizmu
- wskazuje współczesny przykład łamania praw człowieka
- odszukuje w różnych źródłach informacje o wydarzeniach w kopalni „Wujek” w 1981 r.
- tłumaczy symboliczne znaczenie zburzenia muru berlińskiego
- zna postaci: Jeana Monneta, Roberta Schumana
- zna pojęcie: EWWiS
- wyjaśnia, w jaki sposób miały być realizowane cele wymienione w traktacie rzymskim
- ocenia pozytywne i negatywne skutki amerykańizacji kultury
- wymienia kilka chorób cywilizacyjnych i wyjaśnia, jak można im zapobiegać
- wymienia pozytywne i negatywne skutki globalizacji
- przedstawia poglądy antyglobalistów
- ocenia stosunek papieża Jan Pawła II do innych wyznań oraz wpływ na świat jego pontyfikatu

OCENA CELUJĄCA Uczeń:

- posiada umiejętności wykraczające poza w/w poziomy
- rozwija własne zainteresowania historyczne,
- osiąga sukcesy w konkursach historycznych,
- nie posiada braków w prowadzonym zeszycie przedmiotowym i wykonuje w nim zadania dodatkowe
- współpracuje z nauczycielem w przygotowaniu zajęć opartych na twórczym rozwiązywaniu problemów,
- potrafi wykorzystywać nabytą wiedzę na lekcjach innych przedmiotów.

PRZYRODA

Podręcznik Mój Świat - D Kamińska W Niedzielska, E.M Tuz wyd. Nowa Era

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

- korzystając z pomocy nauczyciela uczeń potrafi wymienić dziedziny zainteresowań przyrodników,
- wymienia urządzenia które umożliwiają badanie przyrody,
- wyjaśnia różnice między teorią geocentryczną a heliocentryczną,
- podaje daty zmian kalendarzowych pór roku,
- wskazuje na mapie świata wszystkie kontynenty i oceany,
- porównuje wielkości obszarów zajmowanych przez lądy i oceany,
- wskazuje na mapie oceany, morza, wybrane wyspy i archipelagi,
- podaje przykłady naturalnych i kulturowych krajobrazów Ziemi,
- wyjaśnia znaczenie lasów dla życia na Ziemi,
- rozróżnia w najbliższym otoczeniu ciała fizyczne, substancje fizyczne, metale i niemetale,
 - opisuje budowę gazów, rozróżnia zjawiska dyfuzji, sprężania i rozprężania gazów,
- podaje przykłady wykorzystania gazów w życiu codziennym,
 - wymienia czynność życiowe organizmów oraz czynniki niezbędne do ich przebiegu,
- potrafi wymienić metody badania atmosfery ziemskiej,
- potrafi zaproponować sposoby zachowań ludzi, które powodują ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- wyjaśnia czym są źródła światła oraz źródła dźwięku,
- wymienia zastosowania źródeł i soczewek,
- potrafi wymienić zasady higieny narządów wzroku i słuchu,
- podaje przykłady substancji rozpuszczalnych i nierozpuszczalnych w wodzie,
 - wymienia strefy życia w oceanie i podaje przykłady występujących tam organizmów,
- wymienia nazwy oceanów występujących na kuli ziemskiej,
- wskazuje źródła czystej wody i rozróżnia rodzaje ścieków,
- wymienia rodzaje roztworów występujących w przyrodzie,
- potrafi rozróżnić ciała stałe, kruche, plastyczne i sprężyste,
- wyjaśnia czym się różnią metale szlachetne od nieszlachetnych,
- podaje przykłady zjawisk elektrycznych i magnetycznych z życia codziennego i obserwacji przyrody,
- wskazuje urządzenia w których wykorzystano przepływ prąd elektrycznego, elektromagnesy lub magnesy,
- proponuje co najmniej trzy zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych,
- w oparciu o atlasy lub przewodniki podaje po dwie nazwy gatunkowe roślin i zwierząt występujących w najbliższej okolicy,
- charakteryzuje środowiska życia płazów, gadów i ssaków,
- rozróżnia zwierzęta stało ciepłne i zmiennie ciepłne,
- wyjaśnia pojęcia: łańcuch pokarmowy, producenci, konsumenci i reducenty,
- rozpoznaje na podstawie ilustracji elementy budowy układów nerwowego, wydalniczego i

krwionośnego,

- wymienia czynności organizmu które przebiegają z udziałem układu nerwowego,
 - wskazuje na sobie położenie serca, oraz miejsc w których jest możliwe zbadanie tętna,
- wymienia substancje odżywcze niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu i pokarmy które je zawierają,
- potrafi podać numery służb ratunkowych i alarmowych,
- rozróżnia ekosystemy naturalne i sztuczne,
- wyjaśnia na czym polega ochrona przyrody i podaje powody ochrony przyrody.

Wymagania na ocenę dostateczną:

- uczeń rozróżnia na podstawie odpisu meteory, meteoryty, planety, gwiazdy i gwiazdozbiory,
- wyjaśnia jak zbudowany jest Układ Słoneczny,
- potrafi wyjaśnić pojęcia: ruch obrotowy i ruch obiegowy Ziemi, noc, dzień, doba, siatka geograficzna i kartograficzna,
 - wskazuje na globusie półkule, podaje największe wyspy, niziny, wyżyny i góry świata,
- odczytuje na mapie wysokości najwyższych szczytów każdego z kontynentów,
- wskazuje na mapie położenie największych kompleksów leśnych, obszarów trawiastych, łańcuchów górskich oraz największych obszarów pustyń na Ziemi,
 - rozpoznaje w swoim otoczeniu różne substancje chemiczne, określa ich stan skupienia i wybrane właściwości,
- określa rolę światła w procesie fotosyntezy,
- opisuje obieg tlenu i dwutlenku węgla w przyrodzie,
- wyjaśnia jaka jest rola warstwy ozonowej,
- wskazuje na mapie poszczególne strefy klimatyczne,
- wyjaśnia co to jest światło i uzasadnia jego prostoliniowe rozchodzenie się,
- ilustruje przebiega załamania i odbicia się światła,
- rozpoznaje barwy podstawowe i opisuje rolę barw w przyrodzie,
- wymienia przyczyny i skutki zanieczyszczenia powietrza,
- proponuje sposoby zapobiegania lub ograniczania zanieczyszczeń powietrza w skali globalnej,
- definiuje podstawowe pojęcia: roztwór, rozpuszczalnik, substancja rozpuszczona, określa składniki podanych roztworów,
- porównuje ukształtowanie różnych wybrzeży morskich - przykłady,
- potrafi wyjaśnić co to jest dorzecze, ujście lejcowate i deltowate rzeki,
- wskazuje na mapie wszystkie oceany, wybrane morza śródziemne, przybrzeżne oraz największe rzeki i jeziora,
- wyjaśnia terminy: topnienie, krzepnięcie i temperatura topnienia,
- podaje przykłady praktycznego zastosowania ciał stałych,
- wyjaśnia co to jest masa i podaje jednostki masy,
- wyjaśnia czym są magnesy, pole i bieguny magnetyczne,
- wyjaśnia czym są skamieniałości, w jaki sposób powstały i jakie jest ich znaczenie dla badań przeszłości Ziemi,
 - potrafi wyjaśnić pochodzenie nazw: rośliny nasienne, nagonasienne, okrytonasienne,

- podaje przykłady zwierząt zmiennocieplnych, stałocieplnych, jajorodnych, jajożyworodnych, żyworodnych,
- wyjaśnia na podstawie schematu odpowiedniego zwierzęcia jak zbudowany jest płaz, gad i ssak,
- przedstawia obraz warunków życia na Ziemi w erze mezozoicznej oraz podaje przykłady gadów żyjących w tamtym czasie,
- opisuje budowę serca, tętnic i żył,
 - wymienia etapy rozwoju człowieka i podaje krótką charakterystykę każdego z nich,
- wymienia najczęściej spotykane choroby cywilizacyjne, wyjaśnia ich przyczyny i skutki,
 - potrafi wymienić najgroźniej sze choroby zakaźne i wyjaśnia co to jest epidemia,
- wskazuje jakiej pomocy należy udzielić poszkodowanemu w przypadku stłuczenia, skręcenia stawów, złamania kości, zranienia i omdlenia,
- wyjaśnia czym zajmuje się ekologia i ochrona środowiska,
- wymienia przykłady organizmów roślinnych i zwierzęcych w omawianych parkach świata,
- potrafi wymienić nazwy co najmniej dwóch organizacji zajmujących się ochroną przyrody w Polsce lub na świecie,

Wymagania na ocenę dobrą:

- uczeń potrafi podać przykłady wykorzystania okryć przyrodniczych oraz sposoby badania kompasu,
- opisuje budowę wszechświata oraz teorię jego powstania,
- wymienia elementy budowy wnętrza Ziemi,
- rozumie terminy południk i równoleżnik,
- wskazuje na globusie i mapie punkty o znanych współrzędnych geograficznych,
- wymienia i wskazuje na mapie strefy oświetlenia Ziemi oraz ich granice, a także rozpoznaje je na podstawie charakterystyki,
- wyjaśnia dlaczego wprowadza się strefy czasowe,
- rozróżnia pojęcia czas słoneczny, uniwersalny, środkowoeuropejski, wschodnioeuropejski, rok kalendarzowy i przestępny,
- opisuje wybrany krajobraz świata i podaje przykłady przystosowania organizmów do życia w nim,
- opisuje na podstawie ilustracji przebieg procesów fotosyntezy i oddychania roślin i oddychania u roślin,
- wyjaśnia przyczynę powstawania wiatrów i charakteryzuje jeden z nich,
- wymienia czynniki wpływające na wydzielenie stref klimatycznych,
- charakteryzuje klimaty: morski i kontynentalny,
- opisuje jak rozchodzi się fala dźwiękowa i od czego zależy jej prędkość,
- wskazuje zmiany klimatyczne spowodowane zanieczyszczeniem powietrza,
- wyjaśnia na podstawie drobinowej budowy cieczy zjawiska: ciśnienia, cieczy, dyfuzji w cieczy oraz wpływ temperatury na jej przebieg,
- porównuje dyfuzję cieczy z dyfuzją gazów,
- wyjaśnia pojęcia falowanie, przyływ oraz prąd morskim
 - wyjaśnia pojęcie stężenia roztworu, wymienia odczyny roztworów, podaje przykłady,
- wyjaśnia na podstawie drobinowej budowy ciała zjawiska rozszerzalności temperaturowej oraz

topnienia,

- potrafi wyjaśnić czym jest ciężar ciała i od czego zależy jego wielkość,
 - wyjaśnia jak oddziałują na siebie ładunki elektryczne oraz bieguny magnetyczne,
 - opisuje w jaki sposób na Ziemi powstały skały magmowe osadowe i przeobrażone,
- potrafi wymienić gleby występujące w poszczególnych strefach klimatycznych w wskazać je na mapie,
- wymienia charakterystyczne cechy organizmów należących do królestw roślin, zwierząt i grzybów,
- porównuje istotne cechy oraz sposoby rozmnażania się roślin okrytonasiennych i nagonasiennych
- podaje przykłady ssaków należących do różnych grup systematycznych oraz środowisk życia,
- wyjaśnia na przykładach różnice między drapieżnictwem, pasożytnictwem a konkurencją między gatunkową,
 - wyjaśnia co to jest mocz i jakie znaczenie w diagnostyce chorób ma jego badanie,
- omawia rolę wody, witamin, cukrów, białek i tłuszczów w organizmie człowieka, wyjaśnia czym są mikro i makro elementy oraz jaki ich niedobór wpływa na człowieka,
- wymienia największe religie oraz najbardziej rozpowszechnione języki świata i podaje przykłady państw w których się ludzie nimi posługują,
- wskazuje na mapie świata obszaru o największym i najmniejszym zaludnieniu,
- opisuje wybrane obszary objęte ochroną w Polsce i na świecie,
- wskazuje na mapie położenie największy parków narodowych świata,
- wyjaśnia czym jest rafa koralowa i jakie jest jej znaczenie dla zachowania różnorodności gatunkowej,

Wymagania na ocenę bardzo dobrą:

- charakteryzuje czynniki warunkujące życie na Ziemi,
- umie wyznaczyć azymut powstawania pór roku,
- wyjaśnia wpływ następstw ruchu obrotowego i obiegowego Ziemi na życie ludzi,
- oblicza czas w krajach Europy na podstawie mapy stref czasowych,
- wyjaśnia pojęcia krajobraz strefowy i azonalny oraz podaje ich przykłady,
 - potrafi wymienić nazwiska wielkich odkrywców oraz ich podróże geograficzne,
- wskazuje na mapie trasę wybranej podróży geograficznej,
- porównuje skład pierwiastków skorupy ziemskiej, atmosfery, wody i żywego organizmu,
- porównuje oddychanie tlenowe z beztlenowym,
- wskazuje zależność pomiędzy siłą grawitacji i właściwościami powietrza a warstwową budową atmosfery,
- opisuje jak powstaje obraz widziany przez człowieka,
- ocenia znaczenie mórz i oceanów dla gospodarki człowieka,
- rozróżnia typy jezior oraz wskazuje na mapie ich przykłady,
- charakteryzuje poszczególne strefy organizmów w oceanie z uwzględnieniem temperatury, oświetlenia i ciśnienia,
 - omawia znaczenie gospodarcze i przyrodnicze największych rzek i jezior świata,

- oblicza ciężar dowolnego ciała na ziemi o znanej masie,
- charakteryzuje poszczególne rodzaje surowców,
- wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gleb występujących na Ziemi,
- rozróżnia na podstawie opisu lub bezpośredniej obserwacji rodzaje skał i podaj ich charakterystykę,
- uzasadnia przystosowanie żaby w dwóch środowiskach w oparciu o znajomość jej budowy i cykl życia,
- wymienia przystosowania gadów do lądowego trybu życia,
- uzasadnia na podstawie różnic w rozwoju płodowym przynależność ssaków do stekowców, torbaczy lub łżyskowców i podaje ich przykłady,
- opusie zależności między organizmami a środowiskiem ich życia na przykładzie dowolnego ekosystemu na Ziemi,
- potrafi opisać biocenozę i biotop wybranego ekosystemu,

Wymagania na ocenę celującą:

- uczeń uzasadnia wpływ rozwoju nauki na poprawę życia ludzi,
- gromadzi i przetwarza informacje dotyczące badania i eksploracji kosmosu,
- odczytuje współrzędne geograficzne dowolnych punktów na Ziemi,
- oblicz różnicę czas miejscowego między dowolnymi punktami na Ziemi,
- potrafi ocenić wkład Polaków w odkrycia geograficzne oraz ich udział w wyprawach wysokogórskich,
- dowodzi że drobiny gazy są w nieustannym ruchu,
- wskazuje zależności pomiędzy ilością energii słonecznej docierającej do Ziemi, temperaturą i gęstością powietrza a ciśnieniem atmosferycznym,
- dowodzi w oparciu o wynik doświadczenia że ciśnienie w cieczy zależy od głębokości,
- wyjaśnia zależności między dostępnością i jakością wody a życiem mieszkańców Ziemi,
- uzasadnia zależność ciężaru ciała od jego masy i siły grawitacji,
- wyjaśnia czym różnią się bieguny magnetyczne i geograficzne Ziemi,
- opisuje w oparciu o wiedzę z lekcji i życia codziennego rolę i znaczenie płazów i gadów w przyrodzie,
- potrafi zaproponować na podstawie poznanych teorii własną interpretację przyczyn wyginięcia dinozaurów,
- potrafi zaproponować sposoby przeciw działania chorobą cywilizacyjnym, społecznym oraz zakaźnym,
- potrafi pozyskiwać i przetwarzać informacje dotyczące działalności organizacji humanitarnych na świecie,
- uzasadni celowość zachowania naturalnej przyrody na Ziemi, wyjaśnia celowość tworzenia parków narodowych w różnych rejonach świata,
- potrafi poszukiwać w różnych źródłach informacji o innych parkach narodowych świata oraz publicznie je zaprezentować.

INFORMATYKA

<p>Niedostateczny</p> <p>[1]</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej, a braki te uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy w zakresie tego przedmiotu; <ul style="list-style-type: none"> • nie zna pojęć informatycznych występujących w programie nauczania; • nie potrafi zastosować nabytych wiadomości do zadań praktycznych; • nie rozumie poleceń i pytań; • nie wie, czym zajmują się informatyka i nie wie, jakie są jej metody; • nie potrafi uruchomić omawianego programu użytkowego; • nie potrafi komunikować się z systemem operacyjnym; • w wypowiedziach popełnia liczne błędy merytoryczne;
<p>Dopuszczający [2]</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna regulamin pracowni komputerowej; • potrafił bezpiecznie użytkować komputer; • zna urządzenia wchodzące w skład zestawu komputerowego • poprawnie obsługuje mysz i klawiaturę • zna i potrafił odróżnić nośniki informacji w komputerze • z pomocą nauczyciela tworzył folder • wie co to jest i potrafi uruchomić edytor grafiki; • wykonuje proste rysunki w edytorze grafiki z pomocą nauczyciela; • z pomocą nauczyciela zapisuje informacje na dysku; • potrafi pisać krótkie teksty w edytorze tekstu; • potrafił uruchomić edytor równań w Wordzie • wie, co to jest i do czego służy skaner; • wił, co to są wirusy komputerowe; • potrafił uruchomić płytę w napędzie CD-ROM; • potrafił uruchomić arkusz kalkulacyjny;
<p>Dostateczny [3]</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrze obsługuje myszkę i klawiaturę • zna urządzenia wchodzące w skład zestawu komputerowego i wiedział, do czego służą; • potrafi podzielić urządzenia na wej ściowe i wyj ściowe; • potrafi stworzyć folder i nadać mu nazwę • potrafi wykonywać proste rysunki w edytorze grafiki; • potrafi pisać w edytorze tekstu; • wie jak napisać polski znak i wielką literę; • potrafi na jednej kartce umieścić rysunek i tekst; • potrafi wprowadzić dane do arkusza kalkulacyjnego; • potrafi posługując się edytorem równań napisać proste ułamki; • potrafi korzystać z informacji umieszczonych na płycie CD-ROM;

	<ul style="list-style-type: none"> • zna programy umożliwiające usuwanie wirusów komputerowych; • potrafi połączyć się samodzielnie z Internetem;;
Dobry [4]	<p>Uczeń: (i.w.) oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna różne urządzenia komputerowe i wie, do czego służą; • zna i potrafi opisać różne urządzenia wewnętrzne komputera • potrafi stworzyć folder w wyznaczonym miejscu na dysku; • potrafi przenosić i kopiować pliki oraz foldery; • wykonuje rysunki w edytorze grafiki i korzystał ze wszystkich jego narzędzi • pisze teksty w edytorze tekstu i korzystał ze wszystkich jego narzędzi; • wstawia i dowolnie rozmieszcza na kartce tekst i grafikę; <ul style="list-style-type: none"> • pisze nieskomplikowany tekst matematyczny w edytorze równań • definiuje proste formuły w arkuszu kalkulacyjnym; • samodzielnie wyszukuje informacje zawarte na płycie CD; <ul style="list-style-type: none"> • wie, co to są wirusy komputerowe i zna przykłady ich działań; • potrafi wyszukać informacje w Internecie oraz wysłać e-mail;
Bardzo dobry [5]	<p>Uczeń: (i.w.) oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna urządzenia wewnętrzne komputera i ich funkcje; <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać wszystkie operacje na folderach i plikach; • potrafi wykonać rysunki w edytorze grafiki i biegle posługuje się jego narzędziami; • pisze teksty w edytorze tekstu i biegle posługuje się jego narzędziami; • wstawia dowolnie rozmieszcza na kartce dźwięk, tekst i grafikę; • samodzielnie wyszukuje informacje zawarte na płycie CD oraz samodzielnie korzysta z opcji encyklopedii multimedialnych; • potrafił wyszukać informacje w Internecie oraz wysłać e-mail; • pisze tekst matematyczny w edytorze równań; • wypełnia arkusz kalkulacyjny wzorami przez kopiowanie zawartości komórek; • potrafi wysłać e-mail wraz z załącznikiem;
Celujący [6]	<p>Uczeń: (i.w.) oraz</p> <ul style="list-style-type: none"> • posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania informatyki w danej klasie; • prowadzi samodzielną i twórczą działalność rozwijającą własne uzdolnienia; • biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych, proponuje rozwiązania

nietypowe.

- osiągnął sukcesy w konkursach i olimpiadach informatycznych na szczeblu wojewódzkim, rejonowym lub krajowym

TECHNIKA

Obszary aktywności oceniane na lekcjach zajęć technicznych:

- aktywność na lekcjach,
- prace wytwórcze wykonywane na lekcjach,
- zadania dodatkowe,
- odpowiedzi ustne,
- testy,
- zadania domowe,
- przygotowanie uczniów do zajęć.

Zasady oceniania:

- na lekcjach zajęć technicznych oceniane są wyżej wymienione obszary;
- ocena zależy od opanowania poziomu wymagań na dany stopień, sposobu rozwiązania, prezentacji rozwiązania, estetyki, systematyczności (wywiązanie się w terminie);
- uczeń ma obowiązek systematycznego i estetycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego, który również podlega ocenie;
- po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być nieprzygotowany do lekcji;
- w ciągu półroczu uczeń ma prawo zgłoszenia jeden raz nieprzygotowania do lekcji, bez podania powodu;
- za zgłoszony przed lekcją brak zeszytu lub materiałów uczeń otrzymuje minusa
- za niezgłoszony przed lekcją brak zeszytu lub materiałów uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną;
- sprawdziany (testy) będą zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i oceniane do dwóch tygodni;
- czas trwania sprawdzianu (testu) wynosi od 15-40 min w zależności od stopnia trudności;
- sprawdziany oceniane są na podstawie liczby uzyskanych punktów, według następujących zasad przeliczania:
 - 100% + zad. dodatkowe ocena celująca
 - 100% - 90% ocena bardzo dobra
 - 89% - 75% ocena dobra
 - 74% - 51% ocena dostateczna
 - 50% - 30% ocena dopuszczająca
 - mniej niż 29% ocena niedostateczna.
- prace pisemne z materiału bieżącego, obejmującego trzy ostatnie tematy lekcyjne, nie będą zapowiadane we wcześniejszym terminie;
- przy realizacji zadań oceniane będą:
 - przedstawianie rozwiązań problemów w postaci planu działania, schematu,

- umiejętność zarządzania informacją,
- umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji,
- przestrzeganie praw i zasad współżycia,
- umiejętność współpracy w grupie, dyscyplina pracy;

- każdy uczeń ma prawo do otrzymania dodatkowych ocen, które może uzyskać, biorąc udział w konkursach, wykonując i przygotowując referat na temat określony przez nauczyciela lub stworzy własny projekt pracy (po uzgodnieniu z nauczycielem);

- nieobecność na lekcji nie zwalnia ucznia od obowiązku sporządzenia zadania domowego oraz opanowania wiadomości i umiejętności.

Aktywność na lekcjach oraz jej brak zostaną ocenione następująco:

- uczeń otrzymuje „+” z aktywności na lekcji za:

- właściwe i szybkie rozwiązanie bieżącego problemu,
- gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć,
- podejmowanie merytorycznej dyskusji, • szybkość i trafność spostrzeżeń trudnych do wykrycia, • dodatkowe przygotowanie materiałów do lekcji, • wykazanie się szczególnymi wiadomościami lub umiejętnościami, • pomoc kolegom w przyswajaniu wiedzy i umiejętności technicznych, • wykonanie pomocy do pracowni, • inne,

- uczeń otrzymuje „-” za brak aktywności na lekcji, gdy:

- zajmuje się na lekcji czynnościami nie związanymi z realizowanym tematem, • wykazuje brak oczywistych umiejętności, • niszczy prace kolegów, • nie przestrzega regulaminu pracowni, • inne,

- sposób przeliczenia „+” i „-” na oceny:

- „bdb” za +, +, +, +
- „^{db}” za +, +, +
- „dst” za +, +,
- „dps” za +,
- „nast” za -, -, -, -

Plusy i minusy wzajemnie się redukują
Ocena uczniów z zaleceniami PPP

-obniżenie wymagania w zakresie wiedzy i umiejętności w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe i choroby uniemożliwiające sprostanie wymaganiom programowym, potwierdzone orzeczeniem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub opinią lekarza - specjalisty.

- w ocenianiu uczniów z dysfunkcjami uwzględnione zostają zalecenia poradni:

- wydłużenie czasu wykonywania ćwiczeń praktycznych, • możliwość rozbicia ćwiczeń złożonych na prostsze i ocenienie ich wykonania etapami,
- konieczność odczytania poleceń otrzymywanych przez innych uczniów w formie pisemnej,
- branie pod uwagę poprawności merytorycznej wykonanego ćwiczenia, a nie jego walorów estetycznych, • możliwość (za zgodą ucznia) zamiany pracy pisemnej na odpowiedź ustną (praca klasowa lub sprawdzian), • podczas odpowiedzi ustnych zadawanie większej ilości prostych pytań zamiast jednego złożonego, • obniżenie wymagań dotyczących estetyki zeszytu przedmiotowego,
- możliwość udzielenia pomocy w przygotowaniu pracy dodatkowej

Przewidywane osiągnięcia uczniów na poszczególne oceny.

W procesie oceniania obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań/ocenę wyższą może otrzymać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym/

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który :

- posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania w danej klasie,
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów praktycznych lub teoretycznych, proponuje rozwiązania nietypowe
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia - osiąga sukcesy w konkursach technicznych
- śledzi najnowsze osiągnięcia nauki i techniki
- swoje uzdolnienia racjonalnie wykorzystuje na każdych zajęciach
- stosuje rozwiązania nietypowe
- biegle i właściwie posługuje się urządzeniami w najbliższym otoczeniu, szkole, domu Ocenę bardzo

dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy określonej w programie nauczania
- rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne
- prezentuje wzorowe cechy i postawy podczas zajęć
- potrafi współdziałać w grupie podczas realizacji zadań technicznych lub teoretycznych
- ambitnie realizuje wyznaczone zadania indywidualne
- jest świadomy zasad bhp podczas pracy
- sprawnie posługuje się narzędziami i przyborami, komputerem i programami komputerowymi w rozwiązywaniu problemów i poszukiwaniu informacji
- cechuje się systematycznością, konsekwencją działania
- systematycznie korzysta z różnych źródeł informacji np.: multimedia, Internet, encyklopedie, czasopisma techniczne i inne do realizacji zadań technicznych
- systematycznie, poprawnie i estetycznie prowadzi dokumentację
- bierze udział w konkursach przedmiotowych dotyczących techniki Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:
- nie opanował w pełni zakresu wiedzy określonej w programie nauczania
- rozwiązuje samodzielnie zadania teoretyczne i praktyczne
- w pełni wykorzystuje czas zaplanowany przez nauczyciela do realizacji wyznaczonych zadań
- sporadycznie prezentuje swoje zainteresowania techniczne poprzez wykonanie prac technicznych i z pomocą multimediiów

- zna i stosuje zasady bhp
- poprawnie posługuje się narzędziami, przyborami, komputerem i programami komputerowymi
- właściwie posługuje się urządzeniami w najbliższym otoczeniu, szkole, domu
- czasami korzysta z różnych źródeł informacji do realizacji zadań technicznych
- systematycznie i poprawnie prowadzi dokumentację Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń ,który:
- opanował minimum zakresu wiedzy określonej w programie nauczania
- rozwiązuje zadania o średnim stopniu trudności
- z pomocą posługuje się przyrządami, narzędziami oraz komputerem w rozwiązywaniu problemów i poszukiwaniu informacji
- stosuje zasady organizacji i bezpieczeństwa pracy
- mało efektywnie wykorzystuje czas pracy
- rzadko korzysta z różnych źródeł informacji, komputera do wykonania praktycznych i teoretycznych zadań technicznych
- systematycznie prowadzi dokumentacje, jednak nie zawsze poprawnie
- wymaga stałej kontroli i nadzoru ze strony nauczyciela w podejmowanych działaniach praktycznych i teoretycznych

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń ,który:

- ma braki w opanowaniu minimum wiedzy określonej w programie nauczania
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności
- posługuje się prostymi przyrządami i narzędziami w rozwiązywaniu prostych problemów
- w nieznacznym stopniu potrafi posługiwać się urządzeniami z najbliższego otoczenia, szkoły, domu
- wykazuje trudności w organizowaniu pracy, wymaga kierowania
- nie korzysta z żadnych źródeł informacji
- prowadzi dokumentację niesystematycznie i niestarannie
- wykazuje znikome zaangażowanie przedmiotem

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń , który:

- nie opanował wiedzy określonej w programie nauczania
- nie jest w stanie rozwiązać podstawowych zadań praktycznych i teoretycznych
- nieumiejętnie używa prostych narzędzi i przyborów

- posługuje się niektórymi urządzeniami w najbliższym otoczeniu, szkole, domu
- nie potrafi organizować pracy
- jest niesamodzielny
- nie korzysta z żadnych źródeł informacji
- nie prowadzi dokumentacji lub niestarannie, niedokładnie, szcątkowo
- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem
- nie zna i nie przestrzega podstawowych zasad bezpieczeństwa oraz zasad wychowania społecznego

WYCHOWANIE FIZYCZNE KL. VI

Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego (zgodnie ze statutem szkoły) nauczyciel bierze w szczególności pod uwagę wysiłek wkładany przez uczniów w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

Na ocenę z wychowania fizycznego mają wpływ elementy takie jak; postawa i aktywność ucznia podczas zajęć, frekwencja, przygotowanie ucznia do lekcji, wiadomości oraz oceny sprawdzianów umiejętności i motoryczności. Decyzje o zwolnieniu z wychowania fizycznego podejmuje Dyrektor Szkoły na podstawie opinii lekarskiej .

1. Postawa i aktywność.

Postawa ucznia podczas zajęć może przejawiać się w:

- chęci i zaangażowaniu się ucznia w lekcję,
- postawie wobec kolegów - pomoc, życzliwość, nie używanie wulgaryzmów,

- postawie wobec nauczyciela np. pomoc w prowadzeniu części lekcji, pomoc w organizacji przyborów i przyrządów itp.,
- zachęcaniu innych do aktywności ruchowej
- zainteresowaniu lekcją
- stosowaniu zasad higieny osobistej,
- pomaganiu słabszym uczniom,
- inwencji ucznia podczas lekcji,
- zainteresowaniu się wybraną dyscypliną sportu,
- pomocy w organizowaniu imprez sportowych,

Wpływ na ocenę semestralną za postawę ma również ;

- udział w zajęciach sportowych w ramach istniejących sekcji, którą wystawia nauczyciel prowadzący, na podstawie obecności ucznia na zajęciach,

- udział w zawodach sportowych

2. Przygotowanie ucznia do lekcji

Dopuszcza się 3 braki stroju sportowego w semestrze, każdy następny brak ma wpływ na ocenę - uczeń zawsze posiada strój sportowy

3. Wiadomości

Wiadomości z zakresu kultury fizycznej są istotnym czynnikiem w świadomym podejściu do aktywności ruchowej i dbałości o swoje zdrowie. Kontrola poziomu wiedzy jest połączona z czynnościami kontrolno-oceniającymi umiejętności ruchowe. Wiadomości obejmują :

- zasady prawidłowego żywienia, wpływu wysiłku na organizm,
- sposoby podnoszenia sprawności, znajomość dyscyplin sportowych,
- zasady hartowania, bezpieczeństwa, odpoczynku i higieny,
- zasady sędziowania, przepisów sportowych, organizacji zawodów,
- zasady przeprowadzania prawidłowego przygotowania do wysiłku (co najmniej 2 w semestrze),

4. Oceny sprawdzianów umiejętności i motoryczności.

Na początku semestru nauczyciele informują ile i jakie sprawdziany będą przeprowadzane w danej klasie (związane jest to planem organizacyjnym szkoły). Oceniając sprawdziany umiejętności i motoryczności ucznia, nauczyciele oceniają uczniów analizując najlepsze i najgorsze wyniki w danej klasie. Ocena za technikę wykonania danego elementu ma znaczenie przy ustalaniu oceny. Każdy uczeń ma prawo do poprawy oceny w tym obszarze po wcześniejszym uzgodnieniu terminu z nauczycielem prowadzącym (o ile pozwalają na to warunki pogodowe).

Uczeń jest zobowiązany zaliczyć sprawdziany (w ciągu dwóch tygodni), które przeprowadzono podczas jego nieobecności w szkole. W przypadku braku oceny ze sprawdzianu uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną (wyjątek stanowi zwolnienie lekarskie).

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- Prezentuje wybitny poziom umiejętności i rozwoju sprawności koordynacyjno-kondycyjnej znacznie wykraczający poza program nauczania.
- Jest aktywny podczas lekcji, bardzo chętnie i z zaangażowaniem wykonuje polecenia nauczyciela, a także samodzielnie doskonali swoje umiejętności i sprawność koordynacyjno- ruchową.
- Swoją postawą społeczną i stosunkiem do przedmiotu nie budzi zastrzeżeń. Jest zdyscyplinowany, koleżeński, posiada prawidłowe nawyki higieniczno - zdrowotne, zawsze posiada właściwy ubiór na lekcji WF.
- Szanuje i dba o szkolny sprzęt sportowy i potrafi wykorzystywać go zgodnie z

przeznaczeniem.

- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przepisów gier sportowych i umiejętnością pomocy przy ich organizacji.
- Aktywnie bierze udział w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowo - rekreacyjnych, godnie reprezentuje szkołę w (gminnych, powiatowych, rejonowych, wojewódzkich) międzyszkolnych zawodach sportowych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Prezentuje wysoki poziom umiejętności i rozwoju sprawności koordynacyjno-kondycyjnej w pełnym zakresie przewidzianym programem nauczania.
- Jest aktywny podczas lekcji, chętnie i z zaangażowaniem wykonuje polecenia nauczyciela, w miarę możliwości samodzielnie doskonali swoje umiejętności i sprawność koordynacyjno - ruchową.
- Swoją postawą społeczną i stosunkiem do przedmiotu nie budzi zastrzeżeń. Jest zdyscyplinowany, koleżeński, posiada prawidłowe nawyki higieniczno - zdrowotne, zawsze posiada właściwy ubiór na lekcji WF.
- Szanuje i dba o szkolny sprzęt sportowy i potrafi wykorzystywać go zgodnie z przeznaczeniem.
- Wykazuje się dobrą znajomością przepisów gier sportowych i umiejętnością pomocy przy ich organizacji.
- Aktywnie bierze udział w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowo - rekreacyjnych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- Prezentuje dobry poziom umiejętności i rozwoju sprawności koordynacyjno-kondycyjnej w zakresie przewidzianym programem nauczania.
- Jest aktywny podczas lekcji, wykonuje polecenia nauczyciela, stara się samodzielnie doskonalić swoje umiejętności i sprawność koordynacyjno-ruchową.
- Swoją postawą społeczną i stosunkiem do przedmiotu nie budzi większych zastrzeżeń. Jest zdyscyplinowany, koleżeński, posiada prawidłowe nawyki higieniczno - zdrowotne, zawsze posiada właściwy ubiór na lekcji WF.
- Szanuje i dba o szkolny sprzęt sportowy, nie zawsze potrafi wykorzystywać go zgodnie z przeznaczeniem.
- Wykazuje się dobrą znajomością przepisów gier sportowych i umiejętnością pomocy przy ich organizacji.
- Sporadycznie bierze udział w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowo - rekreacyjnych.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- Prezentuje słaby poziom umiejętności i rozwoju sprawności koordynacyjno-kondycyjnej w zakresie poniżej wymagań przewidzianych programem nauczania.
- Nie wykazuje się aktywnością podczas lekcji, niechętnie wykonuje polecenia nauczyciela, nie wykazuje starań w kierunku samodzielnego doskonalenia swoich umiejętności i sprawności koordynacyjno-ruchowej.
- Jego postawa społeczna i stosunek do przedmiotu budzi pewne zastrzeżenia. Jest mało zdyscyplinowany, jego nawyki higieniczno - zdrowotne przedstawiają pewne braki, nie zawsze posiada właściwy ubiór na lekcji WF.
- Szanuje szkolny sprzęt sportowy, lecz nie potrafi wykorzystywać go zgodnie z przeznaczeniem.
- Wykazuje się słabą znajomością przepisów gier sportowych i umiejętnością pomocy przy ich organizacji.
- Nie uczestniczy w pozalekcyjnych i pozaszkolnych zajęciach sportowo - rekreacyjnych.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- Prezentuje bardzo słaby poziom umiejętności i rozwoju sprawności koordynacyjno-kondycyjnej w dużo niższym zakresie niż przewiduje to program nauczania.
- Nie wykazuje się aktywnością podczas lekcji, z dużym oporem wykonuje polecenia nauczyciela, nie widzi potrzeby samodzielnego doskonalenia swoich umiejętności i sprawności koordynacyjno-ruchowej.
- Jego postawa społeczna i stosunek do przedmiotu budzi wiele zastrzeżeń. Jest niezdyscyplinowany, wykazuje duże braki prawidłowych nawyków higieniczno - zdrowotnych, bardzo często nie posiada właściwego ubioru na lekcji WF.
- Nie szanuje szkolnego sprzętu sportowego, nie potrafi wykorzystywać go zgodnie z przeznaczeniem.
- Nie zna przepisów gier sportowych i nie potrafi pomóc przy organizacji zawodów sportowych.
- Nie uczestniczy w żadnych dodatkowych formach aktywności ruchowej w szkole.

Plastyka

Ocenę celującą

otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności objętych programem w stopniu bardzo dobrym :

- wykonuje ćwiczenia malarskie związane z zagadnieniem powidoku ,
- stosuje odpowiednie proporcje walorowe ,
- wskazuje dzieła sztuki , w których zastosowano perspektywę czołową i krawędziową ,
- w sposób oryginalny łączy formę i treść w kompozycji obrazu ,
- poszukuje zabytków średniowiecza w swojej okolicy , rozumie potrzebę ochrony dzieł sztuki
- wyraża się z szacunkiem o kulturze odrodzenia w Europie

i dodatkowo :

- czynnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych ,
- reprezentuje szkołę w konkursach plastycznych ,
- podejmuje dodatkowe zadania (zdobywa informacje z innych źródeł) ,
- czynnie uczestniczy w życiu artystycznym szkoły .

Ocenę bardzo dobrą

otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności w wysokim stopniu :

- potrafi szczegółowo omówić zjawisko powidoku ,
- poprawnie określa źródło i kierunek światła w dziele sztuki ,
- wykorzystuje w praktyce swoją wiedzę teoretyczną , tworząc układy przestrzenne metodą perspektywy zbieżnej ,
- twórczo wykorzystuje wiedzę o barwach w pracy plastycznej ,
- zna okoliczności powstawania dzieł sztuki w średniowieczu ,
- gromadzi informacje o osiągnięciach kultury renesansu , porównuje elementy sztuki odrodzenia z wzorcami antyku

a ponadto :

- wykazuje aktywną postawę w pracach indywidualnych i zespołowych ,
- starannie wykonuje ćwiczenia plastyczne ,
- uzyskuje bardzo dobre i dobre oceny częściowe ,
- bardzo dobrze wywiązuje się z powierzonych mu zadań .

Ocenę dobrą

otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności w stopniu średnim :

- w wypowiedziach używa terminu powidok ,
- wykorzystuje wiedzę teoretyczną w praktyce ,
- zna zasady wykreślenia perspektywy czołowej i krawędziowej brył ,
- podkreśla nastroj i charakter sceny odpowiednim zestawieniem kolorów ,
- prawidłowo posługuje się terminami: arkady , bordiura , absyda , fasada , witraż ,
- wyjaśnia terminy: renesans , pilaster , rotunda , bęben , latarnia , dziedziniec , krużganek , attyka ,

a także :

- dba o estetykę własną i otoczenia ,
- zwykle pracuje systematycznie , indywidualnie i zespołowo ,
- najczęściej otrzymuje dobre oceny częściowe ,
- dobrze wywiązuje się z powierzonych mu zadań .

Ocenę dostateczną

otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości i umiejętności w stopniu poprawnym :

- wie na czym polega kontrast barwny ,
- dba o estetykę wykonywanej pracy ,
- potrafi wyjaśnić pojęcia: perspektywa czołowa , perspektywa krawędziowa brył ,
- wie w jaki sposób tworzyć światłocien w obrazie ,
- zna najważniejsze przykłady sztuki średniowiecznej , umie wyjaśnić pojęcia: nawa , prezbiterium , fresk , portal ,

- umie wymienić najważniejszych twórców odrodzenia i podać przykłady ich dzieł , oraz :
- nie zawsze pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje wszelkie działania ,
- rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo - grupowych ,
- opanował elementarny zakres wiedzy i umiejętności , ale miał z tym problemy ,
- najczęściej uzyskuje dostateczne oceny cząstkowe .

Ocenę dopuszczającą

otrzymuje uczeń , który opanował zakres wiadomości i umiejętności na poziomie elementarnym :

- umie wymienić pary barw kontrastowych ,
- stosuje rozwiązania walorowe ,
- wie , czym jest perspektywa zbieżna ,
- umie wskazać na funkcję światła w pracy plastycznej ,
- wie , jakie style obowiązywały w sztuce średniowiecza ,
- zna charakterystyczne elementy sztuki renesansu , a także :
- nie pracuje systematycznie i niezbyt chętnie podejmuje działania ,
- niestarannie wykonuje ćwiczenia ,
- nie uczestniczy w dyskusjach ,
- ma problemy z przygotowaniem do zajęć .

Ocenę niedostateczną

otrzymuje uczeń , który zupełnie nie opanował materiału i nie nabył umiejętności przewidzianych w programie nauczania oraz :

- nie wykazuje zainteresowania przedmiotem ,
- nie bierze udziału w działaniach twórczych ,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego ,
- nie wykazuje żadnej chęci do poprawy swojej oceny .

Ocena ta nie wynika z możliwości czy braku uzdolnień ucznia , lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy na lekcjach .

RELIGIA

Przedmiotowy system oceniania z religii w klasach VI Formy aktywności podlegające ocenie:

- Odpowiedzi ustne - przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji.
- Kartkówki - (10-15min.) obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji, mogą być niezapowiedziane.
- Sprawdziany podsumowujące poszczególne działy, poprzedzone są lekcją powtórzeniową z podaniem zakresu materiału. Zapowiedziane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem.
- Wkład pracy w przyswajanie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi, praca w grupach, udział w dyskusji). Uczeń otrzyma ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi 5 plusów. W przypadku dużego wkładu pracy na lekcji uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub celującą.
- Praca domowa - w przypadku braku pracy domowej uczeń otrzymuje brak zadania (pocześniejszym zgłoszeniu i jeśli nie wykorzystał trzech braków zadania w ciągu semestru - w innym przypadku otrzymuje ocenę niedostateczną).
- Samodzielnie opracowane prace dodatkowe oparte na innych źródłach niż podręcznik (plansze, rysunki, referaty, gazetki, itp.).
- Aktywność pozalekcyjna, udział w konkursach.
- Praca w grupie, prace długoterminowe.
- Ćwiczenia i zeszyt ucznia (poprawność, systematyczność).

Kryteria ocen prac pisemnych

W przypadku wypowiedzi pisemnych tzw. Sprawdzianów przyjmuje się następującą skalę wg kryteriów:
 97-100 % ocena celująca 86-96 % ocena bardzo dobra 70-85 % ocena dobra 51-69 % ocena dostateczna
 35-50% ocena dopuszczająca 0-34 % ocena niedostateczna

- Procentowe określenia ocen za sprawdzian mogą ulec zmianie w zależności od stopnia trudności sprawdzianu.
- Nauczyciel oddaje sprawdziany w terminie dwóch tygodni.
- Sprawdziany, z których uczeń otrzymał ocenę niedostateczną, uczeń ma prawo poprawić w ciągu dwóch tygodni maksymalnie na ocenę bardzo dobrą.
- Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania lub zaliczenia odpowiedzi ustną (sposób zaliczenia określa nauczyciel) w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły. Sposób ustalania oceny semestralnej i końcowo rocznej.

Przy ustalaniu oceny semestralnej i końcowo rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów działalności według następującej kolejności:

- sprawdziany,
- odpowiedzi ustne i kartkówki,
- aktywność na zajęciach,
- aktywność pozalekcyjna,
- prace domowe i prace długoterminowe itp.,
- prowadzenie zeszytu ćwiczeń i zeszytu.

Klasyfikacji semestralnej i końcowo rocznej dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych - przy czym większe znaczenie ma ocena ze sprawdzianów, w drugiej kolejności są odpowiedzi ustne i kartkówki. Pozostałe oceny mają charakter wspomagający.

Ocena semestralna i końcowo roczna jest efektem pracy i nauki ucznia podczas całego semestru oraz roku szkolnego - nie uwzględnia się możliwości poprawiania ocen pod koniec roku lub semestru.

1. Ocenę NIEDOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który:

- Wykazuje rażąco brak wiadomości programowych.
- Cechuje się brakiem jedności logicznej między wiadomościami.
- Prezentuje zupełny brak rozumienia uogólnień i nieumiejętność wyjaśniania zjawisk.
- Wykazuje zupełny brak umiejętności stosowania wiedzy.
- Podczas przekazywania informacji popełnia bardzo liczne błędy.
- Cechuje się rażąco niepoprawnym stylem wypowiedzi.
- Nie wykazuje się znajomością pacierza.
- Nie posiada zeszytu, ćwiczeń, podręcznika lub dość często nie przynosi ich na lekcję.
- Lekceważy przedmiot.
- Nieodpowiednio zachowuje się na lekcji.
- Opuszcza lekcje religii.
- Inne uwarunkowania indywidualne ucznia wskazujące na ocenę niedostateczną.

2. Ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Wykazuje się luźno zestawionym poziomem wiadomości programowych.
- Prezentuje mało zadawalający poziom postaw i umiejętności.
- Wykazuje brak rozumienia podstawowych uogólnień.
- Cechuje się brakiem podstawowej umiejętności wyjaśniania zjawisk.
- Nie potrafi stosować wiedzy, nawet przy pomocy nauczyciela.
- Podczas przekazywania wiadomości popełnia liczne błędy, wykazuje niepoprawny styl wypowiedzi, posiada trudności w wysławianiu się.
- Prowadzi zeszyt.
- Ma problemy ze znajomością pacierza.
- Wykazuje poprawny stosunek do religii.
- Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dopuszczającą.

3. Ocenę DOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który:

- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, postawy i umiejętności.
- Prezentuje podstawowe treści materiału programowego z religii.
- Wykazuje się wiadomościami podstawowymi, połączonymi związkami logicznymi.
- Dość poprawnie rozumie podstawowe uogólnienia oraz wyjaśnia ważniejsze zjawiska z pomocą nauczyciela.
- Potrafi stosować wiadomości dla celów praktycznych i teoretycznych przy pomocy nauczyciela.

- W przekazywaniu wiadomości z religii popełnia niewielkie i nieliczne błędy.
- Odznacza się małą kondensacją wypowiedzi.
- Wykazuje się podstawową znajomością pacierza. • W zeszycie ucznia sporadyczne braki notatek, prac domowych. • Prezentuje przeciętną pilność, systematyczność i zainteresowanie przedmiotem. • Inne możliwości indywidualne ucznia wskazujące na ocenę dostateczną.

4. Ocenę DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dostatecznej.
- Opanował materiał programowy z religii.
- Prezentuje wiadomości powiązane związkami logicznymi.
- Poprawnie rozumie uogólnienia i związki między nimi oraz wyjaśnia zjawiska inspirowane przez nauczyciela.
- Stosuje wiedzę w sytuacjach teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się dobrą znajomością pacierza.
- W zeszycie ma wszystkie notatki i prace domowe.
- Podczas lekcji posiada określone pomoce (podręcznik, zeszyt i inne) i korzysta z nich.

4

- Systematycznie uczestniczy w zajęciach religii.
- Jest zainteresowany przedmiotem.
- Wykazuje się dobrą umiejętnością zastosowania zdobytych wiadomości.
- Postawa ucznia nie budzi wątpliwości.
- Stara się być aktywnym podczas lekcji.
- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę dobrą.

5. Ocenę BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny dobrej.
- Opanował pełny zakres wiedzy, postaw i umiejętności określony poziomem nauczania religii.
- Prezentuje poziom wiadomości powiązanych ze sobą w logiczny układ.
- Umiejętnie wykorzystuje wiadomości w teorii i praktyce bez ingerencji nauczyciela.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi.
- Odznacza się pełną znajomością pacierza.
- Wzorowo prowadzi zeszyt i odrabia prace domowe.
- Aktywnie uczestniczy w religii.
- Postępowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Jest pilny, systematyczny, zainteresowany przedmiotem.
- Odpowiedzialnie włącza się w dynamikę i przeżycia roku liturgicznego.
- Stara się być świadkiem wyznawanej wiary.
- Inne możliwości indywidualne ucznia promujące ocenę bardzo dobrą.

6. Ocenę CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, który:

- Spełnia wymagania określone w zakresie oceny bardzo dobrej.
- Wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii własnego poziomu edukacji.
- Prezentuje treści wiadomości powiązane ze sobą w systematyczny układ.
- Samodzielnie posługuje się wiedzą dla celów teoretycznych i praktycznych.
- Wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi, swobodą w posługiwaniu się terminologią przedmiotową i inną.
- Angażuje się w prace pozalekcyjne (np. gazetki religijne, montaż sceniczne, pomoce katechetyczne itp.).
- Uczestniczy w konkursach wiedzy religijnej.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń. • Poznane prawdy wiary stosuje w życiu.

- Inne osiągnięcia indywidualne ucznia promujące ocenę celującą.